

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНИ ЗНУ

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота / проект

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему Формування системи обліку і контролю матеріалів, кешова на ММТ на ТПОВ "ЗПМК"

до запису
МФ

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0210-оакз
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

освітньої програми Облік, аналіз, контроль в управлінні підприємствами
(код і назва освітньої програми)
спеціалізації _____
(код і назва спеціалізації)

Васильова Франка Олександрівна
(ім'я та прізвище)

Керівник к. е. н. доцент Подимова Ірина Ю.В.
(повна назва звання, науковий ступінь, звання та ініціали)

Рецензент д. е. н. професор Майсова Т.О.
(повна назва звання, науковий ступінь, звання та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНИ ЗНУ

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма «Облік, аналіз, контроль в управлінні»

«Інформаційство»

Спеціалізація _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри МФ

«20» 09 2021 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ / ПРОЕКТ СТУДЕНТОВИ (СТУДЕНТЦІ)

Вашисвін Чанаміі Вілоселдрівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту) Формування системи обліку і контроль матеріалів на мвв на ЗНУ

керівник роботи к. е. н., доцент Лорисовська Філія Валерійівна

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «30» 06 2021 року № 975-С

2. Строк подання студентом роботи 01.12.2021 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчо-нормативна база, періодичні видання, літературні джерела, фінансова звітність підприємства

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1. Теоретично-періодичні питання формування системи обліку і контроль матеріалів на мвв на ЗНУ

2. Формування системи обліку матеріалів, на мвв на ЗНУ згідно з Протоколом УМВ при фін. аналізі на мвв ЗНУ з Протоколом УМВ при фін. аналізі на мвв ЗНУ

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1. Класифікація дані з а. Облік МВМ

2. Рух МВМ на мвв при формуванні системи обліку і контроль матеріалів на мвв на ЗНУ

3. Аналіз показників продукції на мвв ЗНУ

4. Санкціонована форма книги складського обліку МВМ

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Тодимашенько Ю.В. доц		
2	Тодимашенько Ю.В. доц		
3	Тодимашенько Ю.В. доц		

7. Дата видачі завдання 20.09.2021

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Провіра
1	Складання робочого плану, визначення предмету, мети та завдань дослідження	Вересень 2021	Викон
2	Огляд літературних джерел, періодичних та наукових видань з теми дослідження	Вересень 2021	Викон
3	Робота над 1 розділом	Вересень 2021	Викон
4	Робота над 2 розділом	Травень 2021	Викон
5	Робота над 3 розділом	Травень 2021	Викон
6	Підготовка до публікації наукової статті та тез доповіді	Травень 2021	Викон
7	Оформлення роботи згідно ДСТУ та методичних рекомендацій	листопад 2021	Викон
8	Попередній захист роботи	листопад 2021	Викон
9	Нормоконтроль	листопад 2021	Викон
10	Підготовка остаточного варіанту роботи, автореферату, презентаційного матеріалу, доповіді	грудень 2021	Викон
11	Захист роботи	грудень 2021	Викон

Студент

Васильєва Ч.О.

(підпис та прізвище)

Керівник роботи (проект)

Тодимашенько Ю.В.

(підпис та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

Розаранов Л.К.

(підпис та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Васильєвої Н.О. Формування системи обліку та контролю матеріалів, палива та МШП на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат».

Кваліфікаційна робота для здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування, науковий керівник Ю.В. Подмешальська. Запорізький національний університет. Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні. Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, 2021.

Розглянуто сутність матеріалів, палива та МШП та досліджено методологічні засади обліку та контролю матеріалів, палива та МШП. Розглянуто загальну характеристику ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» та вивчено облік матеріалів, палива та МШП на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат», виконано фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат». Проведено контроль матеріалів, палива, МШП та розроблено пропозиції щодо удосконалення обліку та контролю матеріалів, палива та МШП на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат».

Ключові слова: матеріали, паливо, МШП первинні документи, синтетичний облік, аналітичний облік, аналітичні відомості, програма аудиту, робочі документи.

ABSTRACT

Vasilieva NO Formation of a system of accounting and control of materials, fuel and IBE at LLC «Zaporizhia Titanium and Magnesium Plant».

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 071 – Accounting and Taxation, supervisor Yu.V. Podmeshalska. Zaporozhskiy Natsional'nyy universitet. Inzhenernyy uchebno-nauchnyy institut im. YU. M Potebni Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, 2021.

The essence of materials, fuel and IBE is considered and the methodological principles of accounting and control of materials, fuel and IBE are investigated. The general characteristics of LLC «Zaporizhia Titanium and Magnesium Plant»

are considered and the accounting of materials, fuel and IBE at LLC «Zaporizhia Titanium and Magnesium Plant» is studied, the financial analysis of the activity of LLC «Zaporizhia Titanium and Magnesium Plant» is performed. An audit of materials, fuel, IBE was conducted and proposals were developed to improve the accounting and control of materials, fuel and IBE at Zaporizhia Titanium and Magnesium Plant LLC.

Key words: materials, fuel, IBE primary documents, synthetic accounting, analytical accounting, analytical information, audit program, working documents.

АННОТАЦИЯ

Васильевой Н.А. Формирование системы учета и контроля материалов, топлива и МБП на ООО «Запорожский титано-магниевого комбинат».

Квалификационная работа по получению степени высшего образования магистра по специальности 071 – Учет и налогообложение, научный руководитель Ю.В. Подмешальская. Запорожский государственный институт.. Запорожский Национальный университет. Инженерный учебно-научный институт им. Ю. М. Потебни. Кафедра учета, анализа, налогообложения и аудита, 2021.

Рассмотрены сущность материалов, топлива и МБП и исследованы методологические основы учета и контроля материалов, топлива и МБП. Рассмотрена общая характеристика ООО «Запорожский титано-магниевого комбинат» и изучен учет материалов, топлива и МБП на ООО «Запорожский титано-магниевого комбинат», выполнен финансовый анализ деятельности ООО «Запорожский титано-магниевого комбинат». Проведен аудит материалов, топлива, МБП и разработаны предложения по усовершенствованию учета и контроля материалов, топлива и МБП на ООО «Запорожский титано-магниевого комбинат».

Ключевые слова: материалы, топливо, МБП, первичные документы, синтетический учет, аналитический учет, аналитические сведения, программа аудита, рабочие документы.

ЗМІСТ

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЬ МАТЕРІАЛІВ, ПАЛИВА ТА МШП НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Нормативно-законодавча база з обліку матеріалів, палива та МШП 14

1.2 Методика формування системи обліку матеріалів, палива та МШП на підприємстві 52

1.3 Методика формування системи контролю матеріалів, палива та МШП на підприємстві 83

2 ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛІВ, ПАЛИВА, МШП ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ НА ТОВ «ЗТМК»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «ЗТМК» 51

2.2 Формування системи обліку матеріалів, палива та МШП на ТОВ «ЗТМК» 55

2.3 Фінансовий аналіз на ТОВ «ЗТМК» 63

3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ МАТЕРІАЛІВ, ПАЛИВА, МШП НА ТОВ «ЗТМК»

3.1 Внутрішній аудит як засіб контролю матеріалів, палива та МШП на ТОВ «ЗТМК» 118

3.2 Удосконалення обліку матеріалів, палива та МШП на ТОВ «ЗТМК» 128

3.3 Удосконалення контролю матеріалів, палива та МШП на ТОВ «ЗТМК» 134

ВИСНОВКИ 150

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 155

ДОДАТОК А – Фінансова звітність ТОВ «ЗТМК» 1162

ДОДАТОК Б– План рахунків ТОВ «ЗТМК» 167

ВСТУП

Запаси – активи підприємства, які використовуються у виробничій діяльності та для обслуговування виробничої діяльності та управління. Інформація про стан залишків запасів відображається у фінансовій звітності, використовується для аналізу використання оборотних коштів, аналізу фінансового стану підприємства. Достовірність інформації про надходження, використання та визначення залишків запасів на звітну дату одне із головних завдань бухгалтерського обліку запасів. Від раціональної організації бухгалтерського обліку запасів, діючої системи внутрішнього контролю залежить достовірність інформації, правильність визначення оцінок запасів. Особливу увагу приділяють організації синтетичного, аналітичного обліку запасів, складському обліку запасів і саме в цьому напрямку виникають проблемні питання організації обліку для кожного суб'єкта. Розробити універсальні рекомендації для обліку запасів неможливо, тому чим більше пропозицій для організації обліку запасів існує, тим більше шансів для суб'єктів підприємницької діяльності знайти рішення проблемних питань. Особливо це стосується саме окремих видів запасів, таких наприклад, як матеріали для виготовлення готової продукції, паливо, МШП.

Завдання системи внутрішнього контролю запасів полягає у визначенні контрольних процедур для запобігання шахрайства, помилок, зловживань. Внутрішній аудит запасів це один із елементів системи внутрішнього контролю, але існує проблемні питання методологічного забезпечення організації і проведення внутрішнього аудиту запасів для суб'єктів діяльності в залежності від форм власності, виду підприємницької діяльності, фінансових можливостей для створення служби внутрішнього аудиту та інші.

Питання бухгалтерського обліку і аудиту відповідно до видів запасів повинні досліджуватися для практичного використання суб'єктами підприємницької діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження бухгалтерського обліку та аудиту запасів проводять такі вчені, як: Н.М. Ткаченко, А.П.

Макаренко, Л.К. Феофанов, Н.Є. Скоробогатова, Н.В. Артеменко, М.Т. Шендригоренко, Л.П. Кулаковська, Ю.В.Піча, М.В. Кужельний, С.А.Левицька, В.С. Рудницький та інші. На теперішній час залишаються не вирішеними актуальні проблемні питання організації аналітичного обліку матеріалів, ПММ, МШП, їх складського обліку, узагальнення інформації, методології проведення аудиторських перевірок запасів в умовах автоматизації бухгалтерського обліку та організації проведення аудиторських перевірок.

Мета роботи – дослідити облік і контроль матеріалів, палива та МШП на підприємстві та розробити пропозиції щодо їх удосконалення на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат». Для цього у роботі сформовані та розв’язані наступні завдання:

- розглянути сутність виробничих запасів, а саме матеріалів, палива та МШП;
- дослідити методологічні засади формування системи обліку та контролю матеріалів, палива та МШП;
- розглянути загальну характеристику ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»;
- вивчити облік матеріалів, палива та МШП на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»;
- провести фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»;
- провести контроль матеріалів, палива та МШП на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»;
- розробити пропозиції щодо удосконалення обліку та контролю матеріалів, палива та МШП на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»;

Об’єктом дослідження є процес обліку матеріалів, палива та МШП на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні основи формування системи обліку та аудиту матеріалів, палива та МШП на підприємстві.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами. Робота виконана відповідно до науково-дослідної теми кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні. Наукова тема: «Теоретико-методичні та практичні підходи щодо удосконалення обліку, аналізу, оподаткування та контролю в управлінні підприємством» (державний реєстраційний номер: 0120U105606). Автором запропоновано вдосконалення обліку та контролю матеріалів, палива та МШП на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат».

Методи дослідження. Метод наукової абстракції, прийоми дедукції та індукції, аналіз і синтез, метод проектування. У процесі виконання роботи використано методи групування (типологічний та аналітичний), порівняння, балансовий метод, абсолютних, середніх та відносних величин, прийоми елімінування (для виявлення впливу певних факторів на динаміку окремих показників фінансової звітності), графічні методи.

Інформаційною базою роботи стали законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, періодична література, первинні документи та форми фінансової звітності ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»;

Наукова новизна отриманих результатів полягає в:

-удосконаленні обліку шляхом розробки Відомості для узагальнення інформації про витрати ППМ ЗА звітний період на підприємстві відповідно до потреб управлінського персоналу узагальнення інформації про витрати ПММ;

– удосконаленні обліку шляхом розробки Книги складського обліку МШП, що надасть змогу здійснювати контрольні процедури по надходженню і використанню МШП;

– удосконаленні контролю матеріалів, палива та МШП, розробки та впровадження: анкети, загального плану контролю, програми контролю,

робочих документів перевіряючого, що надасть змогу контролеру вчасно виявити порушення та запропонувати заходи щодо їх недопущення в майбутньому.

1. Практичне значення отриманих результатів полягає у вирішенні актуальних проблем, пов'язаних з удосконаленням обліку та аудиту матеріалів, палива та МШП на ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат». Впровадження пропозицій у діяльність ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат». щодо удосконалення обліку та контролю матеріалів, палива та МШП дозволять підвищити ефективність системи обліку та внутрішнього контролю матеріалів, палива та МШП, узагальнити інформацію, оптимізувати контроль, здійснювати аналіз метою прийняття управлінських рішень Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися « Молода наука 2021» Формування первинного документообігу на підприємстві : (ЗНУ, м. Запоріжжя, 2021 р).

2. Публікації. За результатами дослідження подана до друку наукова стаття: Васильєва Н.О., Подмешальська Ю.В. Теоретичні засади та практикум з фінансового обліку запасів. Інвестиції: практика та досвід №24, 2021.(подана до друку).

Обсяг та структура магістерської роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст магістерської роботи виконаний на 145 сторінках комп'ютерного тексту, в тому числі 11 рисунків, 39 таблиць. Робота містить 1 додаток. Список використаних джерел складається із 60 найменувань.

1 ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЬ МАТЕРІАЛІВ, ПАЛИВА ТА МШП НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Нормативно-законодавча база з обліку матеріалів, палива та МШП

На сьогоднішній день ефективне функціонування жодного підприємства неможливе без раціонального використання ресурсами. Визначення по суті виробничих запасів в залежності від специфіки підприємства дає змогу правильно сформулювати інформацію для ведення господарських операцій, яка в свою чергу впливає на його фінансовий стан.

Виробничі запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність виробничого процесу, гарантують його економічну безпеку підприємства. Головними критеріями до виробничих є забезпечення постійного та безперервного процесу виробництва. Який має бути також циклічним. В свою чергу це неможливо без перебіжного фінансування.

Першим українським офіційним документом з точки зору нормативно-правової діяльності в якому чітко прописано визначення терміну «запаси» стало Національне Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», яке датується 20.10.1999 р. Відповідно до цього стандарту запаси визнаються активом, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності, перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва або утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством[6].

Для визнання запасів активами згідно з НП(С)БО 9 «Запаси» необхідні дві умови:

- 1) підприємство в майбутньому отримає економічні вигоди, пов'язані із їх використанням;
- 2) вартість запасів може бути достовірно визначена.

Необхідно відзначити, що крім НП(С)БО 9 в Україні існують інші нормативні документи, спрямовані на регулювання обліку запасів (табл.1.1).

Таблиця 1.1 – Визначення терміну «Виробничі запаси» в нормативних документах

№	Автор	Визначення
1	2	3
1	М(С)БО 2[4]	. Термін. «Виробничі запаси» використовується для обліку таких видів запасів: сировина та матеріали, які використовуються для виробництва (існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг),, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу.
2	НП(С)БО 9 [6]	Виробничі запаси – сировина, основні матеріали, що комплектуючи в виробі і інші матеріальні цінності, призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва і адміністративних потреб
3	НП(С)БО 16 [13]	Відповідно до п. 12 стандарту визначено, що «вартість сировини, основних матеріалів, що становлять основу виготовленої продукції, придбаних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, допоміжних речовин»-цеє прямі матеріальні витрати підприємства.
4	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів [3]	Розкривають сукупний склад запасів для цілей бухгалтерського обліку: сировина основна та допоміжна, матеріали, паливо, запасні частини, МШП, НЗВ, ГП, товари у вигляді матеріальних цінностей, що призначені для перепродажу, поточні біологічні активи. Проте в них термін «виробничі запаси» відсутній. Розкривається порядок формування первісної вартості запасів, методи оцінки запасів при їх вибутті.
5	План рахунків бухгалтерського обліку [12]	Якщо розглянути План рахунків бухгалтерського обліку, то у ньому передбачено Рахунок 20 «Виробничі запаси» який призначено для «узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів (у тому числі сировина й матеріали, які є в дорозі та в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільсько– господарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, відходів

Таким чином, терміни «запаси» і терміни «виробничі запаси» є дуже схожими. На нашу думку, запаси – це активи, які контролюються підприємством внаслідок минулих подій від якого очікують надходження

майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання. Це більш загальне поняття. Виробничі запаси мають різні елементи виробництва (сировина, тара, матеріали і т. д.), які використовують у технологічному процесі і споживаються у кожному виробничому циклі. В результаті виробничі запаси повністю переносять свою вартість на виготовлену продукцію.

Таблиця. 1.2 – Визначення поняття «запаси» у різних авторів

Автор	Визначення поняття
1	2
Ф.Ф. Бутинець [25]	Активи, які використовуються для подальшого продажу, під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, управління підприємством.
П.І. Багрій [16]	Засоби виробництва, що надійшли до споживачів і ще не використовуються у процесі виробництва.
П.С. Безруких [17]	Різні речові елементи виробництва, що використовуються в якості предметів праці у виробничому та господарчих процесах.
Ю.Я.Беляєв [21]	Предмети праці, які в процесі виробництва перетворюються в ті чи інші продукти або готову продукцію, призначену для особистого чи виробничого споживання
Н.І. Білова [19]	Матеріали, паливо, запасні частини, насіння, корма, а також малоцінні і швидкозношувані предмети, що беруть участь у виробництві і використовуються впродовж операційного циклу.
А.С. Бородкін [23]	Матеріальні ресурси, які повністю переносять свою вартість на собівартість продукції
В.В. Ковальов [31]	Частина оборотних засобів підприємства, що входить до їх складу: сировина, матеріали, МШП, незавершене виробництво, готова продукція та товари для перепродажу
М.С. Пушкар [45]	Засоби виробництва, які знаходяться на складах суб'єкта господарювання, необхідні для забезпечення безперервного виробничого процесу, причому це лише ті предмети праці, які ще не задіяні у процесі виробництва і зберігають свою натурально речову форму.
В.В. Сонко [48]	Накопичені ресурси, що перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва.
Л.В. Титенко [52]	Накопичені ресурси, що перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва.
І. Б. Швець [60]	Матеріальні оборотні активи, головна умова здійснення виробничого процесу

Найбільш розширену класифікацію у своїх роботах наводить професор Ф.Ф.Бутинець.[24]. Їх класифікацію можна розглянути за допомогою таблиці.

Таблиця 1.3 – Класифікація запасів

Кваліфікаційні ознаки	Запаси
1	2
За місцем знаходження	-складські -у виробництві -у дорозі
Відносно до балансу	-балансові -позабалансові
За сферою використання	-у сфері виробництва -у сфері обігу -у невиробничій сфері
За ступенем ліквідності	-ліквідні -неліквідні
За обсягом	-вільні -обмежені
За причинами утворення	-постійні -сезонні
За походженням	-первинні -вторинні
За рівнем наявності на підприємстві	-нормативні -понаднормові

Для цілей бухгалтерського обліку запаси включають:

- виробничі запаси, а саме: сировину, основні й допоміжні матеріали, паливо, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб;
- незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів;
- готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом;
- товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;
- малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більший одного року;

– молодняк тварин і тварини на відгодівлі, продукцію сільського і лісового господарства, якщо вони оцінюються за нижчою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації запасів [6].

Відповідно до Інструкції №291 до МШП відносяться предмети, що використовуються протягом не більш одного року чи нормального операційного циклу, зокрема, інструменти, господарський інвентар, спеціальне оснащення, спеціальний одяг і т.п. Інструкція №291 не містить вичерпного переліку предметів, що відносяться до МШП [9].

Для потреб ведення бухгалтерського обліку МШП класифікують у розрізі наступних груп:

- інструменти і пристосування загального користування;
- спеціальні інструменти і спеціальні пристосування;
- змінне устаткування;
- технологічна тара;
- виробничий інвентар;
- господарський інвентар;
- спеціальний одяг, спеціальне взуття і запобіжні пристосування;
- постільні приналежності;
- інші малоцінні та швидкозношувані предмети (рис. 1.1).

Тобто, при віднесенні предметів до складу МШП, варто дотримуватись основного критерію – термін корисного використання (експлуатації) цих предметів на підприємстві не повинний перевищувати один рік.

Рисунок 1.1 – Класифікація МШП

При організації бухгалтерського обліку матеріалів, палива, МШП необхідно користуватись законодавчими та нормативними документами України, їх характеристика наведена в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Характеристика нормативно – правової бази з обліку матеріалів, палива, МШП

№	Назва нормативного документу	Ким і коли затверджений	Коротка характеристика змісту норм. документу
1	2	3	4
1	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [17]	N 3332-VI від 12.05.2014, ВВР, 2014, N 45	Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської звітності
2	Податковий кодекс України [47]	N 4279-VI від 22.12.2014	Визначає порядок оподаткування прибутку підприємств

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	5
3	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [6]	Наказ Міністерства фінансів України N 1591 від 09.12.2014	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виробничі запаси та їх розкриття у фінансовій звітності.
4	Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [8]	Наказ Міністерства фінансів України від 31 травня 2014 р. N 664	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та їх розкриття у фінансовій звітності.
5	План рахунків бухгалтерського обліку та інструкції про його застосування [9]	Наказ Міністерства фінансів України N 291 від 30.11.1999	Визначає основні рахунки та субрахунки обліку виробничих запасів.
6	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [12]	Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879	Визначає порядок проведення інвентаризації виробничих запасів, та основні вимоги, щодо оформлення результатів інвентаризації.
7	Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей» [12]	Постанова Кабінету Міністрів України N 1253 від 07.12.2014	Визначає механізм визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей.
8	Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку [10]	Наказ Міністерства фінансів №356 від 29.12.2000р.	Надає методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку з обліку виробничих запасів.
9	Норми безкоштовної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості [12]	Норми №62, затверджені наказом Держгірпромнагляду від 16.04.2009 р. №62.	Визначає норми безкоштовної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості.

Проаналізувавши літературу, яка присвячена темі запасів можна зробити висновок, що є багато ознак за якими класифікують запаси, проте вони не в повній мірі відповідають специфіці виробництва конкретного підприємства. Тому, можемо узагальнити, що немає єдиної класифікації запасів, яка б була ідентичною на всіх підприємствах. На різних

підприємствах кожна група запасів може складатися із десятків сотень назв, сортів, розмірів матеріалів. Для правильного та раціонального обліку запасів на виробництві в бухгалтерському обліку треба розробити детальне групування цих запасів відповідно до специфіки та застосування. Отже, підприємству слід вибрати метод класифікації запасів виходячи із мети діяльності підприємства.

Для підприємств, що ведуть бухгалтерський облік за міжнародними стандартами, оцінка виробничих запасів здійснюється відповідно до МСБО 2 «Запаси». Цей нормативний документ використовується для обліку сировини та матеріалів, які використовуються для виробництва, готова продукція та інші результати виробництва, товари для реалізації [4]. МСБО 2 «Запаси» не застосовуються до незавершеного будівництва за будівельними контрактами; фінансових інструментів; біологічних активів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю та сільськогосподарською продукцією на місці збирання врожаю. Метою даного стандарту відповідно є визначення підходу до обліку запасів, надання рекомендацій, щодо визначення собівартості та подальшого визнання витрат.

НП(С)БО 9 «Запаси» визначені методологічні засади формування в обліку інформації про виробничі запаси, а також порядок оцінки для цілей обліку та розкриття інформації у фінансовій звітності. [6] НП(С)БО 16 «Витрати» регулюють визнання собівартості реалізованих товарів у складі витрат (п 10 цього стандарту) та відображення у фінансовій звітності.

Податковим кодексом України [7] визначається порядок оподаткування податком на додану вартість виробничих запасів при їх придбанні та реалізації, порядок оцінки при вибутті.

В інструкції «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку» наведена інформація для узагальнення про наявність та руху по підприємству виробничих запасів. Для цього визначається перелік рахунків, субрахунків для систематизації інформації та їх кореспонденцію з іншими рахунками. [12]

Останній рівень так званий, «локальний» має вагоме значення і є важливим для правильної організації обліку на підприємстві. На цьому етапі існує можливість оптимального поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку. Наказ (Положення) про облікову політику є внутрішньо «нормативним» документом, що здійснює регулювання бухгалтерського обліку. Даний документ затверджує наступні основні моменти: Даний документ затверджує наступні основні моменти:

- 1) метод оцінки вибуття запасів;
- 2) періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- 3) спосіб створення резерву сумнівних боргів;
- 4) вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів

Включення транспортно-заготівельних витрат до первісної вартості конкретних найменувань, груп, видів запасів при їх оприбуткуванні доцільно здійснювати у разі, якщо можна достовірно визначити суми таких витрат, які безпосередньо відносяться до придбаних запасів.

При визначенні одиниці бухгалтерського обліку запасів підприємство може обрати їх найменування або однорідну групу (вид). та ін.

Оцінка виробничих запасів відіграє значну роль при веденні обліку та безпосередньо впливає на рівень фінансового стану підприємства та його фінансові результати. Оцінка виробничих запасів на підприємстві, враховуючи вимоги НП(С)БО 9 «Запаси»[6], здійснюється на трьох етапах їх руху: при надходженні запасів, при вибутті запасів, а дату складання балансу.

Порівняльну характеристику обліку запасів можна розглянути за допомогою можна побачити у табл. 1.5

Таблиця 1.5 -Облік запасів за допомогою НП(С)БО 9 і МСБО 2
«Запаси»

НП(С)БО 9 «Запаси»	МСБО 2 «Запаси»
1	2
Активи, які визначаються у стандартах як запаси	
-сировина, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби, та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, адміністративні послуги -незавершене виробництво -готову продукцію -товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані та утримуються підприємством для подальшого продажу -резерви зерна, нафтопродуктів тощо -малоцінні та швидкозношувані предмети -молодняк тварин	-утримуються для продажу у звичайному ході бізнесу; -перебувають у процесі виробництва для такого продажу або існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг.
Оцінка вартості запасів при надходженні	
-первісна вартість; фактичні витрати; -виробнича собівартість за НП(С)БО 16 «Витрати»; -справедлива вартість; -балансова вартість	За меншою з двох величин: -собівартість (з урахуванням витрат на придбання, переробку та інших витрат, понесених під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан; -чиста вартість реалізації
Оцінка вартості запасів при вибутті	
-ідентифікована собівартість; -середньозважена собівартість; -собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО); -нормативних затрат; -ціна продажу	-метод конкретної ідентифікації; -середньозваженої собівартості; -метод за формулою «перше надходження перший видаток» (ФІФО); -метод стандартних (нормативних) витрат, -метод роздрібних цін
Оцінка вартості запасів на дату балансу	
-первісна вартість -вартість чистої реалізації	-собівартість -вартість чистої реалізації

Запаси визнаються активами відповідно до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів [12], якщо:

- 1) підприємству перейшли ризики й вигоди, пов'язані з правом власності або правом повного господарського відання (оперативного управління) на придбані (отримані) запаси;
- 2) контроль за запасами підприємство здійснює для якісного управління;
- 3) існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням;

4) вартість запасів може бути достовірно визначена.

Таким чином в бухгалтерському обліку виробничі запаси оцінюють за кожним етапом їх надходження, використання чи зберігання. Оцінка має бути реальною, відображати дійсну величину об'єктів обліку. Оцінка виробничих запасів відіграє значну роль при веденні обліку та безпосередньо впливає на рівень фінансового стану підприємства та його фінансові результати.

1.2 Методика формування системи обліку матеріалів, палива та МШП на підприємстві

Для ідентифікації матеріалів, палива та МШП, які входять до складу активів при надходженні на підприємство, треба чітко розуміти до якої категорії в обліковому процесі вони будуть належати, тому що в подальшому вони вплинуть на обліковий процес в цілому. Тому основні питання, які треба вирішувати бухгалтеру при веденні обліку матеріалів, палива та МШП:

- визначити, які активи є запасами, розробити їх класифікацію, робочий план рахунків.
- визначення первісної вартості тобто собівартості
- обрати метод вибуття запасів (ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, ФІФО).
- визначити методику розподілу транспортно-заготівельних витрат
- визначити, коли буде відбуватися припинення визнання запасів активами (стосується МШП)
- як буде відбуватися оцінка запасів на дату складання звітності

Облік матеріалів, палива та МШП регламентований на законодавчо – нормативному рівні, методологічному, що дозволяє суб'єктам господарювання визначатися з веденням обліку матеріалів, палива та МШП, щодо форми обліку, технології відображення облікової інформації про стан запасів у первинних документах, аналітичному та синтетичному обліку.

Облік матеріалів, палива та МШП на підприємстві починається з розрахунку їх первісної вартості, яка в свою чергу залежить від джерела надходження МШП, які наведені на рисунку 1.2

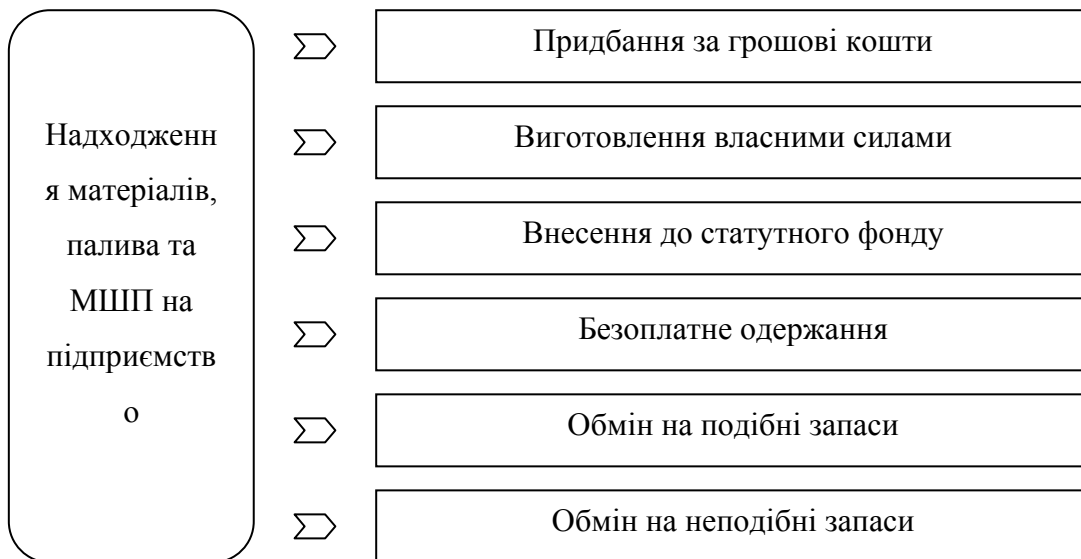

Рисунок 1.2 – Шляхи надходження матеріалів, палива, МШП на підприємство

Відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» придбані (отримані) матеріали, паливо та МШП зараховуються на баланс по первісній вартості (рис. 1.3).

Первісною вартістю матеріалів, палива та МШП, придбаних за плату, є собівартість, що складається з наступних фактичних витрат:

- сум, що сплачуються постачальнику (продавцю) відповідно до договору за винятком непрямих податків та сум ввізного мита;
- сум непрямих податків у зв'язку з придбанням матеріалів, палива та МШП, що не відшкодовуються підприємству;
- транспортно-заготівельних витрат (витрат на заготівлю матеріалів, палива та МШП, оплату тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування матеріалів, палива та МШП усіма видами транспорту до місця їхнього використання, включаючи витрати по страхуванню ризиків транспортування матеріалів, палива та МШП). В таблиці 1.6 наведено

порядок формування первісної вартості в залежності від напрямку надходження.

Рисунок 1.3 – Порядок формування первісної вартості матеріалів, палива та МШП при придбанні у постачальника на підприємство

Таблиця 1.6 – Первісна вартість запасів залежно від напрямів надходження

№	Спосіб надходження	Первісна вартість
1	2	3
1.	Придбані за плату	Собівартість, яка складається із сум, що сплачуються за договором, ввізного мита, непрямих податків (які не відшкодовуються підприємству), ТЗВ, інших витрат пов'язаних з придбанням і доведенням до використання.

Продовження таблиці 1.6

1	2	3
2.	Придбані на обмін на подібні	Балансова або справедлива вартість
3.	Придбані на обмін на неподібні	Справедлива вартість
4.	Виготовлені власними силами	Виробнича собівартість відповідно до НП(С)БО16 «Витрати»
5.	Внесені до статутного капіталу	Погоджена учасниками справедлива вартість
6.	Безоплатно одержані	Справедлива вартість з урахуванням витрат

У сучасних умовах розвитку обліку, облік розглядається як основна система інформаційного забезпечення для управління, аналізу, контролю використання матеріалів, палива та МШП. Інформаційне забезпечення надходження, використання, руху матеріалів, палива та МШП складається з аналітичного та синтетичного обліку.

Облік матеріалів, палива та МШП розпочинається з аналітичного обліку надходження запасів на підприємство на підставі інформації первинних документів. Завдання аналітичного обліку матеріалів, палива та МШП полягає у відображенні достовірної інформації про їх рух на підприємстві. Від правильності, повноти та достовірності інформації аналітичного обліку залежить достовірність синтетичного обліку та фінансової звітності. Протягом звітного періоду відбувається значна кількість господарських операцій, пов'язаних з рухом запасів, переоцінкою, визначенням залишків запасів на кінець звітного періоду.

Для управління запасами недостатньо тільки інформації аналітичного та синтетичного обліку матеріалів, палива та МШП, необхідна узагальнена інформація про стан запасів протягом звітного періоду, на кінець звітного періоду. Узагальнення інформації і контроль інформації аналітичного і синтетичного обліку матеріалів, палива та МШП здійснюється на підставі Відомостей, довідок інших видів бухгалтерських документів, які на методологічному рівні організації бухгалтерського обліку запасів не визначені, тому суб'єкти господарювання повинні вирішувати питання документального забезпечення узагальнення інформації про запаси відповідно до особливостей свого бізнесу, організації бухгалтерського обліку

На рисунку 1. 3 відображено порядок формування первісної вартості матеріалів, палива та МШП при придбанні у постачальника на підприємство

Відповідно до п.4 НП(С)БО 9 «Запаси», виробничі запаси це – активи підприємства, які:

- використовуються при виробництві готової продукції;
- використовуються: на обслуговування і управління підприємством; при виконанні робіт і надання послуг, пов'язані з реалізацією готової продукції.

Матеріали, як один із видів запасів, відносяться до виробничих запасів. Це означає, що на субрахунку 201 «Сировина й матеріали» обліковуються матеріали, які використовуються для виготовлення готової продукції.[6]

Для посилення внутрішнього контролю використання матеріалів, бухгалтерських облік матеріалів необхідно розглядати як облік, який має три складові: аналітичний облік на складі, аналітичний облік матеріалів у виробництві готової продукції, синтетичний облік матеріалів, який використовується для виготовлення готової продукції. Основні процедури бухгалтерського обліку матеріалів відповідно до складових бухгалтерського обліку запасів можна представити у вигляді послідовності виконання облікових процедур обліку матеріалів, які використовуються для виготовлення готової продукції. Визначення основних процедур для відображення інформації про стан матеріалів для кожного підприємства має свої особливості, які залежать від організаційної структури підприємства, форми ведення бухгалтерського обліку та інших внутрішніх факторів.

Зазначені процедури можна використовувати:

- для визначення прав і обов'язків матеріальної бухгалтерії, або окремого бухгалтера, відповідального за облік матеріалів, складу, підрозділів виробництва готової продукції;
- визначити процедури документального забезпечення;
- створити ефективну систему документального забезпечення відображення оперативної, поточної, звітної, узагальненої інформації про рух матеріалів;

– проводити аналіз документального забезпечення.

На рисунку 1.3 нами узагальнено основні облікові процедури щодо обліку матеріалів.

Облікові процедури бухгалтерського обліку матеріалів						
Складського обліку матеріалів						
Оприбуткування матеріалів на складі	Списання матеріалів на виробництво готової продукції	Повернення невикористаних матеріалів з виробництва на склад	Повернення забракованих матеріалів з виробництва на склад	Оформлення первинних документів, документів складського обліку	Оперативний аналітичний облік матеріалів	Визначення залишків матеріалів: – на певну поточну дату; – на кінець звітного періоду
За місцем виготовлення готової продукції						
Оприбуткування матеріалів	Використання у виробництві готової продукції	Визначення матеріальних затрат на виготовлення ГП	Визначення кількості невикористаних, забракованих матеріалів	Повернення на склад забракованих та невикористаних матеріалів	Визначення матеріалів у незавершеному виробництві	Документальне забезпечення
Бухгалтерський облік						
Аналітичний облік матеріалів: – відображення інформації на рахунках аналітичного обліку	Синтетичний облік матеріалів: – відображення інформації на синтетичних рахунках	Визначення: первісної вартості матеріалів від шляхів надходження матеріалів; -оцінки списання матеріалів у виробництво за обраним методом оцінки; – визначення вартості матеріалів для відображення у фінансовій звітності Проведення переоцінки матеріалів	Здійснення контролю збереження матеріалів на складі: – проведення раптових та планових інвентаризацій; – документальне оформлення результатів інвентаризації	Відображення облікової інформації в: – Журналах 5, 5А, 3; – Відомостях	Узагальнення інформації аналітичного та синтетичного обліку матеріалів для надання оперативної інформації управлінському персоналу	Визначення показників елементів фінансової звітності для відображення інформації про матеріали. Складання інших форм внутрішньої та зовнішньої звітності.

Джерело: розроблено автором

Рисунок 1.4 – Основні облікові процедури щодо обліку матеріалів

Визначення оптимального, раціонального документального забезпечення операцій з руху матеріалів для отримання оперативної інформації, необхідної для управління матеріалами, виконання облікових процедур є одним із завдань ведення обліку матеріалів.

Документальне забезпечення відображення операцій, пов'язаних з рухом матеріалів на підприємствах визначається на законодавчому рівні затвердженням типових форм первинних документів, облікових реєстрів.

На рисунку 1.4 нами узагальнено документальне забезпечення операцій з руху матеріалів. Аналіз документального забезпечення операцій з руху матеріалів дозволяє: визначити перелік документів; виявити документи, які дублюють інформацію, і можливість створення одного документу замість декількох; визначити перелік інформації, яка надається управлінському персоналу оперативно, постійно, на кінець звітної періоду; для визначення розробити форми документів для узагальнення інформації аналітичного та синтетичного обліку.

Об'єктом обліку виробничих запасів є паливно – мастильні матеріали (ПММ), у тому числі, автомобільного палива (бензин, газ, дизельне пальне).

В залежності від шляхів надходження ПММ, розрахунків за придбані ПММ визначається обліку ПММ. На теперішній час більшість підприємств у своїй діяльності використовують автомобільний транспорт, заправка якого здійснюється на АЗС з оплатою грошовими коштами, або КПК. Для створення ефективної системи бухгалтерського обліку ПММ, контролю використання ПММ, управління витратами на ПММ необхідно визначити основні методологічні аспекти бухгалтерського обліку ПММ, відповідно до яких створюється інформаційна система бухгалтерського обліку

Форми первинних документів	Визначення рахунків бухгалтерського обліку	Облікові реєстри	Для виконання розрахунку окремих показників	Надання інформації внутрішнім користувачам
	Відповідно до інструкції №291: – Рахунок 20 «Виробничі запаси» – Субрахунок 201 «Сировина й матеріали» Рахунок 23 «Виробництво» – Рахунок 24 «Брак у виробництві» Визначені і затверджені Робочим планом рахунків рахунки для обліку матеріалів: – наводиться перелік рахунків бухгалтерського обліку матеріалів відповідно до Робочого плану рахунків	Типові, затверджені форми первинних документів: – прибутковий ордер; – акт приймання матеріалів; – лімітно-забірна картка; – акт-вимога на заміну (додатковий відпуск); – накладна вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів; – картка складського обліку матеріалів; – відомість обліку залишків матеріалів на складі; – матеріальний ярлик Самостійно розроблені форми первинних документів відповідно до чинного законодавств	Довільні або розроблені форми довідок для оформлення розрахункових показників: – оцінки списання матеріалів на виробництво готової продукції відповідно до обраного методу; – розрахунку показників переоцінки матеріалів; – визначення розрахунку ТЗВ; – визначення чистої вартості реалізації матеріалів для відображення у фінансовій звітності Довільні або розроблені форми Відомостей для узагальнення інформації бухгалтерського обліку матеріалів:	Визначається видом інформації, яку необхідно надати управлінському персоналу для прийняття управлінських рішень управління матеріалами: – довідки; – відомості; – узагальнені відомості; – звіти

Джерело: розроблено автором

Рисунок 1.5 – Документальне забезпечення операцій з руху матеріалів

На рисунку 1.6 нами узагальнено облікові складові щодо ведення обліку ПММ.

Первинна облікова інформація			
Затвердження загальної інформації, необхідної для ведення обліку			
Перелік автомобілів, які можуть розраховуватися за придбане паливо готівкою	Закріплення осіб, за кожним автомобільним засобом	Види палива	Норми витрачання палива
Визначення первинних документів для обліку палива			
Документальне забезпечення відображення операцій в аналітичному і синтетичному обліку			
Аналітичний облік			
Синтетичний облік			
Узагальнення інформації аналітичного і синтетичного обліку			
Побудова документообігу			
Визначення контрольних процедур системи внутрішнього контролю			
Відображення інформації в облікових регістрах			
Відображення інформації у фінансовій звітності			

Джерело: розроблено автором

Рисунок 1.6 – Основні облікові складові щодо ведення обліку ПММ

На нашу думку облік ПММ має низку проблемних питань, які необхідно вирішувати, наприклад: визначення первинних документів оприбуткування та списання на витрати ПММ, побудова аналітичного обліку ПММ, документування операцій з ПММ, узагальнення інформації про ПММ, визначення залишків ПММ та інші.

Первинні документи для обліку ПММ повинні підтвердити факт здійснення господарських операцій:

- придбання ПММ;
- оприбуткування ПММ;
- списання ПММ на витрати.

Первинним документом для оприбуткування ПММ, придбаного за кошти або КПК є чек РРО АЗС, в якому визначаються: дата, час заправки; вид пального; кількість відпущеного пального; ціна пального; вартість отриманого пального. Первинним документом витрат ПММ можуть бути або подорожні листи, або Звіт про витрати ПММ.

Особа, яка заправляє автомобіль на АЗС це підзвітна особа. Сплата за ПММ може здійснюватися готівкою або корпоративною карткою. Грошові кошти на придбання ПММ особа отримує підзвіт, в бухгалтерському обліку робиться запис: Дебет рахунку 372 – Кредит рахунку 301, 311. На кінець звітного періоду особа звітує про використання грошових коштів отриманих під звіт, оформлює «Авансовий звіт», до якого додаються отримані на АЗС чеки РРО. Витрати на ПММ списуються на рахунки.: 23, 91, 92, 93, 94. На рисунку 1.6 наведено Загальна схема обліку ПММ.

Отримання грошових коштів на придбання ПММ (готівка, КПК)
Дебет 372 Кредит 301, 311
Оприбуткування ПММ
Дебет 203 Кредит 372
Списання ПММ на витрати
Дебет 23, 91, 92, 93, 94 Кредит 203

Рисунок 1.7 – Загальна схема обліку ПММ

Вибір методу оцінки матеріалів та палива може суттєво впливати на кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства, особливо в умовах інфляції. Вибір підприємством оптимального методу оцінки матеріалів та палива сприяє збільшенню оборотних коштів, залученню інвестицій, що в підсумку дає можливість отримати більші прибутки та покращити фінансовий стан підприємства. Матеріали та паливо відпускають зі складу підприємства на виробничі, господарські потреби, на сторону, для переробки і в порядку реалізації надлишкових запасів (рис. 1.7).

В таблиці 1.7 наведено характеристика методів оцінки виробничих запасів при їх вибутті згідно П(С)БО 9 «Запаси»

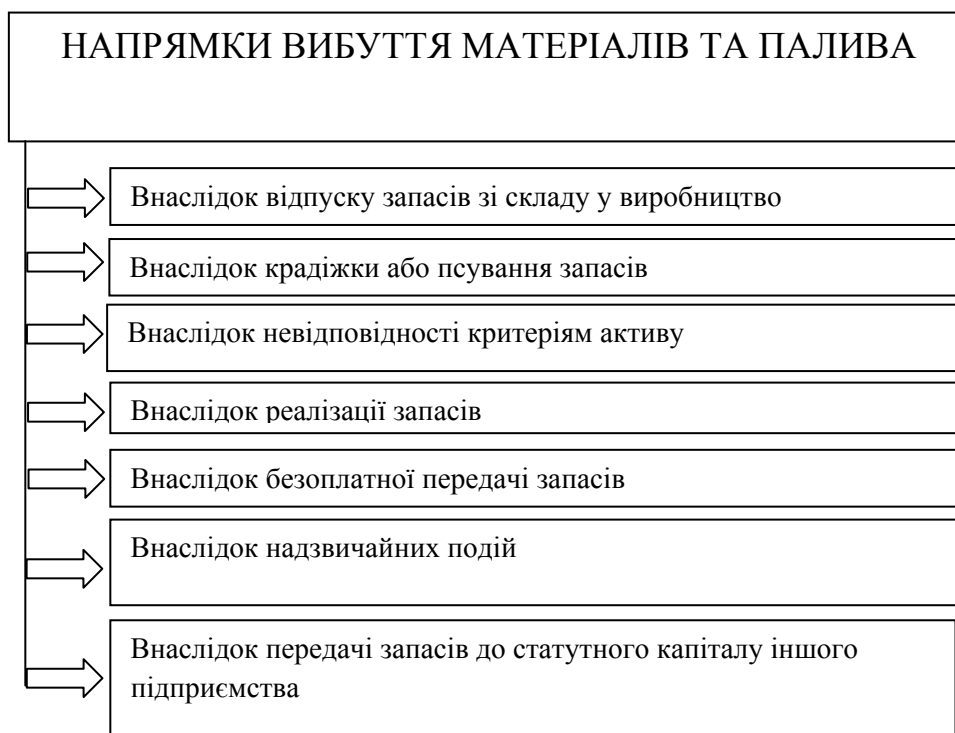

Рисунок 1.8 – Напрямки вибуття матеріалів та палива

Таблиця 1.7 – Методи оцінки виробничих запасів при їх вибутті згідно НП(С)БО 9 «Запаси»

Метод оцінки запасів	Характеристика методу
Ідентифікована собівартість	Передбачає особливе маркування кожної одиниці запасів, що дозволяє в будь-який момент часу визначити вартість, а також встановити дату витрачання кожної одиниці запасу певного виду, собівартість витраченого запасу та вартість запасів, що залишилися
Середньозважена собівартість	Проводиться за кожною одиницею запасів діленням сумарної вартості залишку таких запасів на початок звітного місяця та вартості одержаних у звітному місяці запасів на сумарну кількість запасів на початок звітного місяця й одержаних протягом звітного місяця (п. 18 НП(С)БО 9)
ФІФО	Базується на припущенні, що запаси використовуються у тій послідовності, в якій вони надходили на підприємство, тобто запаси, які першими відпускаються у виробництво (продаж та інше вибуття), оцінюються за собівартістю перших за часом надходження запасів (п. 19Н П(С)БО 9)
Нормативні затрати	Полягає у застосуванні норм витрат на одиницю продукції (робіт, послуг), які встановлені підприємством з урахуванням нормальних рівнів використання запасів, праці, виробничих потужностей і діючих цін. Для забезпечення максимального наближення нормативних затрат до фактичних норм витрат та ціни у нормативній базі повинні регулярно перевірятися і переглядатися (п. 21Н П(С)БО 9)

Для обліку виробничих запасів, в тому числі матеріалів та палива, відповідно до плану рахунків використовують однойменний рахунок 20, який має в свою чергу 9 субрахунків (рисунок 1.9).

На субрахунку 201 «сировина і матеріали» обліковуються сировина та основні матеріали, які будуть входити до складу продукції або є потрібними компонентами при їх виготовленні. Також відображаються наявність та рух допоміжних матеріалів для господарських потреб. Наприклад, деякі види палива (тверде вугілля) використовують одночасно і як матеріали, і як паливо, то їх можна обліковувати на субрахунку 201

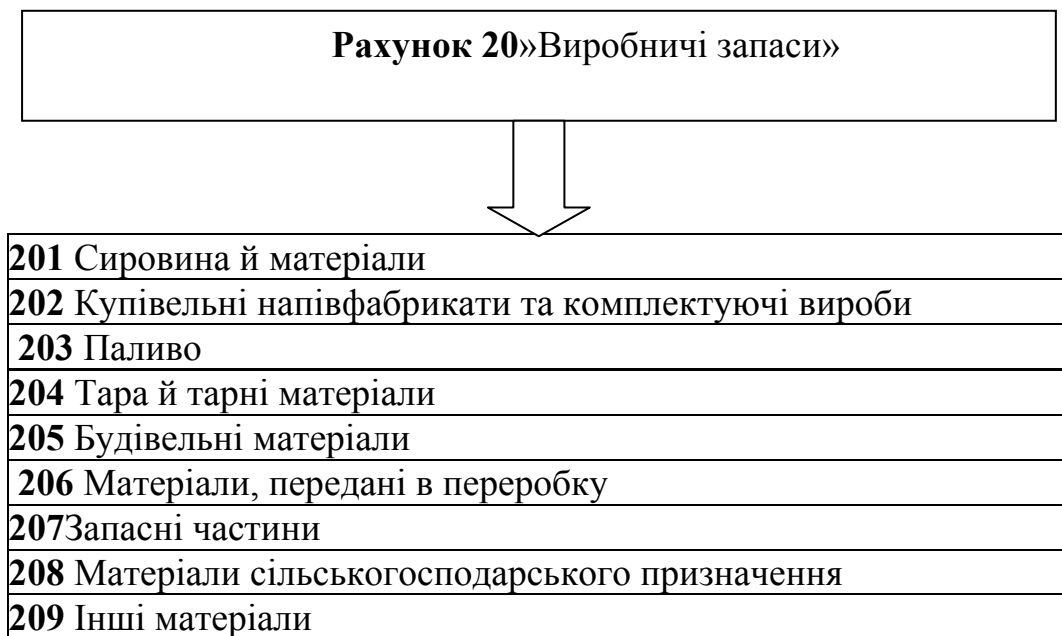

Рисунок 1.9 – Субрахунки рахунку 20 «Виробничі запаси»

На субрахунку 203 «паливо» (нафтопродукти, тверде паливо, мастильні матеріали) обліковуються наявність та рух палива, що придбається чи заготовляється для технологічних потреб виробництва, експлуатації транспортних засобів, а також для вироблення енергії та опалення будівель. [46]

Аналітичний облік запасів дозволяє визначити їх обсяг в цілому і за кожним видом окремо. Аналітичний облік виробничих запасів ведеться за місцями зберігання та однорідними групами (механічна група, електрична

група тощо), у розрізі МВО;

Основні бухгалтерські проводки, що відображають надходження виробничих запасів, наведені нижче (табл. 1.8).

Таблиця 1.8 – Відображення в обліку операцій по надходженню матеріалів та палива

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Д-т	К-т
1	2	3	4
1	Оприбутковано виробничі запаси, що надійшли від постачальника	201, 203	631
3	Оприбутковано запаси, придбані підзвітною особою за грошові кошти	201, 203	372
4	Оприбутковано виробничі запаси (або повернені з виробництва) виготовлені власними силами	201, 203	23
5	Оприбутковано виробничі запаси як внесок до статутного капіталу	201, 203	46
6	Оприбутковано безоплатно одержані виробничі запаси	201, 203	719
7	Виявлено лишки запасів в результаті інвентаризації. Оприбутковано запаси, раніше не обліковані на балансі	201, 203	719

Відображення в обліку операцій по списанню виробничих запасів наведено за допомогою таблиці 1.9.

Таблиця 1.9 – Відображення в обліку операцій по списанню матеріалів та палива

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Д-т	К-т
1	2	3	4
1	Відпущено зі складу виробничі запаси для виробництва продукції	23	201, 203
2	Використано запаси для адміністративних потреб (списання канцтоварів, матеріалів на ремонт офісу)	92	201, 203
3	Списано запаси для забезпечення витрат зі збуту продукції	93	201, 203
4	Списано запаси на утримання об'єктів житлово-комунального господарства, соціально-культурного призначення	94	201, 203
5	Відпущено зі складу виробничі запаси для капітального будівництва власними силами	15	201, 203
6	Списано облікову вартість реалізованих виробничих запасів	943	201, 203
7	Відображено суму недостачі виробничих запасів у складі витрат звітнього періоду	947	201, 203
8	Відображено на позабалансовому рахунку суми недостачі	072	–

Продовження таблиці 1.9

1	2	3	4
9	Відображена сума, що підлягає відшкодуванню винною особою (після встановлення такої особи)	375	746
10	Списано з позабалансового рахунку суму недостачі	—	072
11	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	746	641
12	Отримано суму відшкодування втрат	301	375
14	Скориговано податковий кредит з ПДВ (оскільки запаси не будуть продані, підприємство втратило права на податковий кредит, який було відображено в момент оприбуткування)	949	641
15	Відображено різницю між вартістю запасів і справедливою вартістю інвестицій (в обмін на запаси були отримані акції)	14	746
16	Безоплатно передано запаси іншому підприємству	949	20

В бухгалтерському обліку при зарахуванні МШП на баланс аналізується очікуваний строк корисного використання (без урахування вартості). Якщо він менший за рік, то цей актив належить до МШП. Якщо ж цей строк більший від року, але вартість не перевищує 20 000 грн., то це малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА). Вартісний критерій також може визначатися підприємством самостійно.

Оскільки облік МШП в експлуатації має визначені особливості в залежності від видів предметів, розглянемо специфіку обліку найбільш розповсюджених з них.

Господарський інвентар відпускається зі складу підприємства в експлуатацію особам, відповідальним за його схоронність, на підставі вимог, оформлених у встановленому порядку. Облік господарського інвентарю, отриманого зі складу, матеріально відповідальна особа веде в двох картках, одна з яких заповнюється по номенклатурних номерах інвентарю, а інша – по окремих особах, яким виданий інвентар у користування.

Облік видачі працівникам спецодягу і спецвзуття ведеться в особистій картці форми №МШ-6, у якій з описом і іншими даними, що характеризують такі предмети, відбиваються терміни їхнього носіння і відсоток придатності. Картка форми №МШ-6 ведеться в одному екземплярі і зберігається в місцях видачі спецодягу і спецвзуття до моменту їхнього вибуття через

непридатність чи втрати. У випадку втрати спецодягу і спецвзуття в картці робиться запис про їхнє вибуття на підставі акта форми №МШ-4.

Оперативний облік і контроль за схоронністю інструментів, видаваних у тимчасове користування на робочі місця, залежать від тривалості й інших умов їхнього закріплення за виконавцями.

Первісна видача інструментів і пристосувань на робочі місця в тривале користування виробляється відповідно до технологічних карт на підставі вимоги майстра і відбивається в картках обліку МШП форми №МШ-2, що відкриваються на кожного працівника, що одержав ці предмети. Одержання інструментів і пристосувань підтверджується підписом робітника в картці форми №МШ-2. Наступні видачі інструментів і пристосувань з роздавальної комори замість зношених документально не оформляються, а виробляються при пред'явленні акта вибуття форми №МШ-4.

Що стосується оформлення вибуття МШП, то для визначення їхньої непридатності до подальшого використання, чи неможливості неефективності проведення їхнього відновлення, ремонту, а також для оформлення необхідної документації на списання зазначених предметів на підприємстві створюються постійно діючі комісії. Дані комісії роблять огляд предметів, що підлягають списанню, установлюють їхню непридатність до відновлення і подальшого використання, визначають можливість використання чи реалізації матеріалів, що залишаються від предметів, що списуються, а також складають акт на списання МШП форми №МШ-5 чи №МШ-8 на підставі актів вибуття форми №МШ-4.

Для обліку МШП рекомендується застосовувати типові форми первинних документів:

- форма №МШ-1 «Відомість на поповнення (вилучення) постійного запасу інструментів (пристосувань)»;
- форма №МШ-2 «Картка обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів»;

- форма №МШ-3 «Замовлення на ремонт чи заточення інструментів (пристосувань)»;
- форма №МШ-4 «Акт вибуття малоцінних та швидкозношуваних предметів»;
- форма №МШ-5 «Акт на списання інструментів і обмін їх на придатні»;
- форма №МШ-6 «Особиста картка обліку спецодягу, спец. взуття і запобіжних пристосувань»;
- форма №МШ-7 «Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спец. взуття і запобіжних пристосувань»;
- форма №МШ-8 «Акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів» [30].

Рахунок 22 «МШП» призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух малоцінних та швидкозношуваних предметів, що належать підприємству та знаходяться у складі запасів.

За дебетом рахунку 22 відображаються за первісною вартістю придбані (отримані) або виготовлені малоцінні та швидкозношувані предмети, за кредитом – за обліковою вартістю відпуск малоцінних та швидкозношуваних предметів в експлуатацію із списанням на рахунки обліку витрат, а також списання нестач і втрат від псування таких предметів.

Аналітичний облік малоцінних та швидкозношуваних предметів ведеться за видами предметів по однорідних групах, установлених, виходячи з потреб підприємства.

Передача в експлуатацію. Відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» вартість МШП, переданих в експлуатацію, виключається зі складу активів, тобто списується з балансу підприємства.

Списання вартості запасів може відбуватися за допомогою одного з методів оцінки запасів, запропонованих у НП(С)БО 9 «Запаси» [6].

У залежності від обраного підприємством методу оцінки запасів, наприкінці звітної періоду вартість вибулих запасів списується на витрати.

Це означає, що в момент передачі МШП в експлуатацію, вони списуються з балансу, і їхня вартість включається до складу витрат того звітного періоду, в якому вони були передані в експлуатацію.

Надалі з метою забезпечення схоронності цих предметів в експлуатації, підприємство повинне організувати контроль за рухом таких цінностей, зокрема, вести оперативний облік у кількісному вираженні по місцях експлуатації і матеріально відповідальним особам протягом терміну їхнього фактичного використання. У випадку повернення придатних для подальшого використання МШП на склад, вони оприбутковуються по дебету рахунка 22 «Малоцінні та швидкозношені предмети» і кредиту рахунка 71 «Інший операційний дохід».

В таблиці 1.10 наведено особливості обліку надходження МШП.

Таблиця 1.10 – Особливості обліку надходження МШП

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	3	4	5
Придбання МШП без передоплати			
1	Оприбуткування МШП на склад	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
2	Відображення суми ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
3	Оплата отриманих МШП	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	311 «Поточні рахунки у національній валюті»
Придбання МШП з передоплатою			
4	Перерахування передоплати за МШП	371 «Розрахунки за авансами виданими»	311 «Поточні рахунки у національній валюті»
5	Право на податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	644 «Податковий кредит»
6	Оприбуткування МШП на склад	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»

Продовження таблиці 1.10

1	2	3	4
7	Списання податкового кредиту	644 «Податковий кредит»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
8	Залік заборгованостей	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	371 «Розрахунки за авансами виданими»
Інші випадки оприбуткування МШП			
9	Безплатне отримання МШП	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	745 «Дохід від безплатно отриманих активів»
10	Повернення МШП на склад з експлуатації	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	719 «Інші доходи від операційної діяльності»
11	Оприбуткування надлишків МШП за результатами інвентаризації	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	719 «Інші доходи від операційної діяльності»

В таблиці 1.11 наведено особливості обліку витрачання МШП.

Для того, щоб віднести актив до МНМА у бухгалтерському обліку (за вартістю без ПДВ для платників ПДВ, яка встановлена підприємством самостійно) та в податковому (вартістю до 6000,00 грн.), треба порівняти не тільки вартість активу, сплачену постачальнику (вартість без ПДВ для платників цього податку), а й урахувати витрати на доставку тощо.

Таблиця 1.11 – Особливості обліку витрачання МШП

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	2	3	4
1	Видача МШП зі складу: – для капітального будівництва;	151	22
2	– для виробництва продукції;	23	22
3	– для загальногосподарських потреб;	91	22
4	– для адміністративних потреб;	92	22
5	– для забезпечення збуту продукції	93	22

Далі розглянемо особливості обліку спецодягу. Передача спецодягу в експлуатацію не вважається постачанням товару, адже право власності на

нього залишається за працедавцем і до працівника не переходить. А якщо немає товару, то немає і об'єкта для нарахування ПДВ (причому незалежно від того, вписується обсяг спецодягу у встановлені норми чи ні).

В таблиці 1.12 представлено облік спецодягу зі строком користування до 1 року та більше.

Таблиця 1.12 – Відображення у бухгалтерському обліку витрат на спецодяг

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Перераховано передоплату за спецодяг	631	311
2.	Відображено податковий кредит за передоплатою	641	644
3.	Отримано спецодяг (строк служби – 36 міс.)	112	631
4.	Отримано спецодяг (строк служби – 12 міс.)	22	631
5.	Отримано спецодяг (строк служби – 2 міс.)	22	631
6.	Відображено податковий кредит з ПДВ за отриманими товарами	644	631
7.	Видано спецодяг (строк служби – 12 міс.) робітникам за накладною	91	22
8.	Видано черевики(строк служби – 2 міс.) робітникам за накладною	91	22
9.	Нараховано знос (100%) на виданий спецодяг (строк служби – 36 міс.)	91	132
10.	Видано спецодяг (строк служби – 36 міс.)	132	112
11.	Отримано акт від пральні – неплатника ПДВ за послуги з прання спецодягу	91	631
12.	Сплачено послуги з прання спецодягу	631	311

Відображення запасів в обліку на дату балансу, згідно НП(С)БО 9 «Запаси» можливе за найменшою з двох оцінок: первісної вартості або чистої вартості реалізації. Чиста вартість реалізації – очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію. Оцінка за такою вартістю застосовується для зіпсованих запасів, тих які втратили на момент визнання

очікувану економічну вигоду або ж просто рівень цін на які знизився.

Таким чином, облік виробничих запасів є складним процесом, має свої особливості і залежить від діяльності підприємства. Тому основою обліку є законодавча база у якій визначено вагому кількість документів, що регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку та відображення її у фінансовій звітності.

1.3 Методика формування системи контролю матеріалів, палива та МШП на підприємстві

Внутрішній контроль є одним із видів внутрішньогосподарського контролю суб'єктів підприємницької діяльності. Для ефективної системи управління перед керівництвом постає питання щодо попередження помилок та суттєвих порушень, які впливають на показники фінансової звітності.

На думку П.І. Камишанова, «внутрішній аудит – це поточний контроль за здійсненням економічної політики і якістю управління підприємством» [19].

На думку Б. Ф. Усача – внутрішній аудит є одним із видів внутрішньогосподарського контролю суб'єктів підприємницької діяльності.

На думку Кулаковської «внутрішній контроль» – це процес, який забезпечує відповідність функціонування конкретного об'єкта прийнятим управлінським рішенням і спрямований на успішне досягнення поставленої мети» [19].

Отже, проаналізувавши думки авторів можна зробити висновок, що внутрішній аудит проводиться в інтересах керівництва. Ця перевірка спрямована на оцінку його діяльності підприємства. І в подальшому може використовуватись для прийняття управлінських рішень. Питання контролю за діяльністю підприємства, одним із головних інструментів якого актуальним і значимим є внутрішній аудит. Внутрішній аудит, зазвичай

проводиться штатними співробітниками суб'єкта господарювання за вимогою і з ініціативи його керівництва. Залежно від специфіки підприємства внутрішній аудит може бути представлений однією особою або відділом внутрішнього аудиту. Якщо на підприємстві створено відділ внутрішнього аудиту він діє як самостійний структурний підрозділ підприємства

Вибір прийому аудиту залежить від підходу аудитора до перевірки фактів господарської діяльності, оскільки одні і ті самі факти, можна перевіряти послідовно від часткового до загального, використовуючи прийом індукції та навпаки від загального до часткового, використовуючи прийом дедукції.

За результатами проведення внутрішнього аудиту та на підставі узагальнення виявлених помилок зафіксованих робочих документах внутрішнього аудитора, складається підсумковий документ «Аудиторський звіт» або «Звіт внутрішнього аудитора». Він передається керівництву підприємства та містить інформацію щодо підсумків проведеного внутрішнього аудиту.

Отже, керівництво підприємства на підставі звіту внутрішнього аудитора приймає ефективні управлінські рішення, проводить усунення виявлених аудитором порушень з неповного або несвоєчасного нарахування та сплати податків, попереджують стягнення фінансових санкцій та адміністративних штрафів, які накладають фіскальні органи у разі виявлення ними помилок.

Мета аудиторської перевірки МШП полягає в підтвердженні вірогідності даних по наявності і руху МШП, установленні правильності оформлення операцій по МШП відповідно до діючого законодавства України.

Одним із найважливіших питань аудиторської перевірки є правильність організації та методики обліку МШП.

На рисунку 1.9 наведено об'єкти аудиту операцій із МШП.

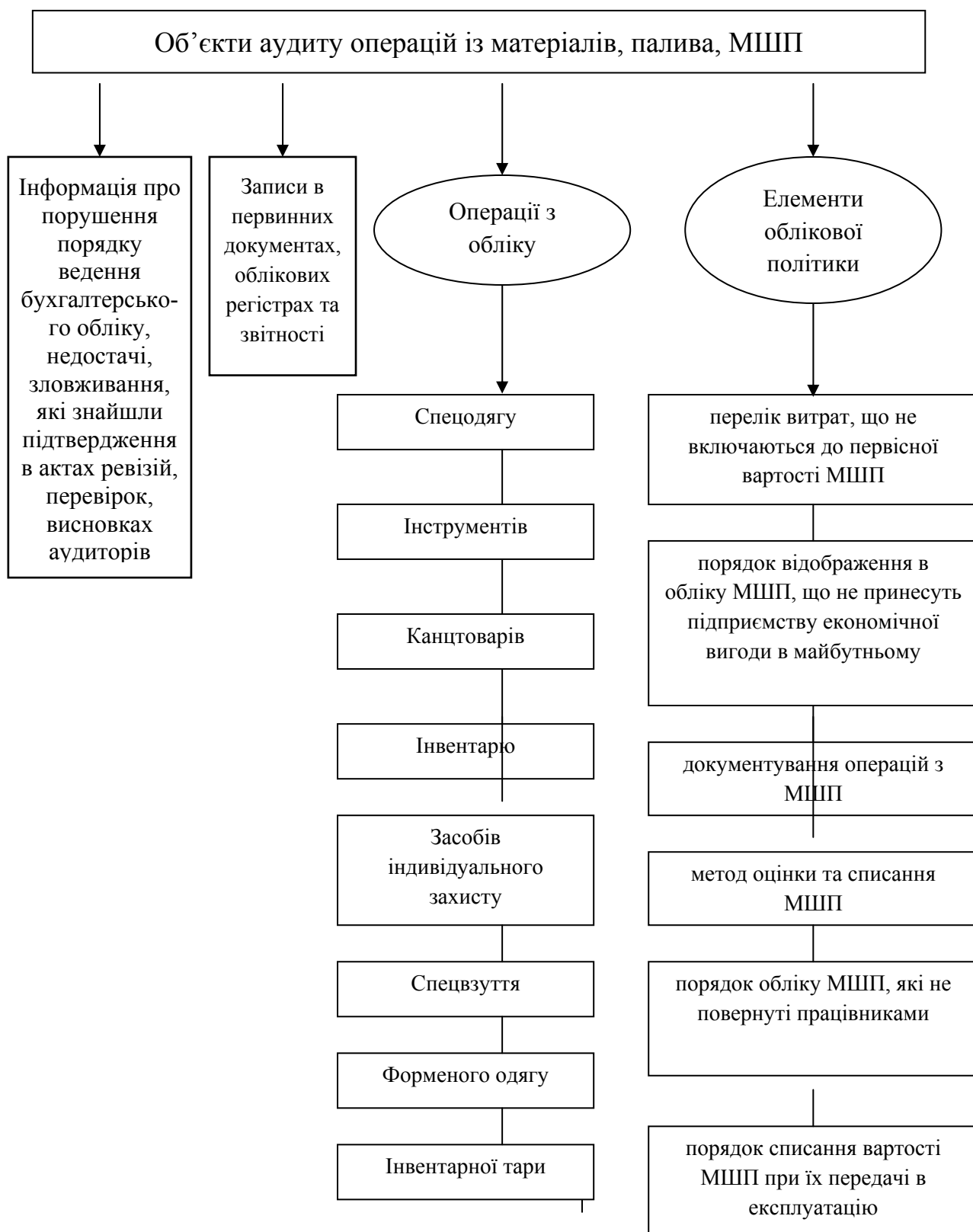

Рисунок 1.9 – Об'єкти аудиту операцій із МШП

Основними завданнями аудиту МШП є перевірка:

- правильності оцінки при надходженні та вибутті;
- правильності і своєчасності документального відображення операцій з надходження, заготівлі та переміщення МШП;

забезпечення внутрішнього контролю МШП;

– правильності відображення в обліку надходження, переміщення і списання МШП;

– додержання вимог щодо проведення інвентаризації МШП.

Основним нормативно – правовим документом що регулює аудиторську діяльність та визначає його правові засади є Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [16] введений в дію 1 жовтня 2018 року.

Внутрішній аудит є одним із видів внутрішньогосподарського контролю суб'єктів підприємницької діяльності. Система внутрішнього контролю це політика і процедури суб'єкта господарювання спрямовані на попередження, виявлення і виправлення суттєвих помилок та відхилень, які впливають на показники фінансової звітності. При цьому, виходячи із концепції аудиту, відповідальність за створення системи внутрішнього контролю та ефективність її функціонування виключно належить управлінському персоналу суб'єкта господарювання. Основним нормативно-правовим документом що регулює аудиторську діяльність та визначає його правові засади є Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [12] введений в дію 1 жовтня 2018 року.

Аудиторський процес внутрішнього аудиту, як і аудиторський процес зовнішнього аудиту складається із послідовних взаємопов'язаних етапів.

Об'єкти внутрішнього аудиту визначаються за принципом їх ролі у процесі управління підприємством. В якості таких об'єктів є всі функції управління, робота економічних та технічних відділів, організація і технологія виробництва, система управління, засоби та джерела їх утворення, управлінський і фінансовий облік, фінансове планування, процеси господарської діяльності, проектна документація дотримання законів і нормативних актів. Таким чином, об'єктами внутрішнього аудиту є: організація і методологія бухгалтерського обліку, фінансова звітність, стан

майна, забезпеченість власними засобами, платоспроможність, система управління підприємством, якість роботи відділів суб'єкта господарювання, оподаткування, планування, нормування, стимулювання, організація і технологія виробництва та інші.

Для підприємств виробничої сфери об'єктами внутрішнього аудиту запасів можуть бути процеси:

- постачання;
- виробництва;
- реалізації.

Основним принципом діяльності внутрішнього аудиту є незалежність, який визначає встановлення прав, обов'язків і відповідальності, підзвітність і підпорядкованість тільки керівнику суб'єкта господарювання.

У практичній діяльності відділ внутрішнього аудиту керується законами та нормативно – правовими актами України, інструкціями, рекомендаціями, наказами, постановами міністерств і відомств, засновницькими документами, внутрішніми документами і розпорядженнями.

Важлива інформація аудиту виробничих запасів має місце в нормативних акти Аудиторської палати України, а саме:

- 1.Інструкція щодо складання звітності за формою №1-аудит (річна) «Звіт аудиторської фірми (аудитора) про надані послуги».
- 2.Інструкція з діловодства Аудиторської палати України
- 3.Інструкція про порядок розгляду звернень, що надходять до Аудиторської палати України.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності провадять аудиторську діяльність відповідно до міжнародних стандартів аудиту. При провадженні аудиторської діяльності застосовуються міжнародні стандарти аудиту, оприлюднені державною мовою на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України, яке забезпечує їх актуалізацію.

Контроль, в перекладі з французької, означає перевірку або спостереження з метою перевірки.

Коваленко А.М. зазначає, що контроль МШП охоплює всі сфери виробничо-господарської діяльності підприємства, всі фази застосування МШП на таких ділянках, як постачання, виробництво, збут продукції та інші [32].

Кужельний М.В. вказує на те, що функції контролю МШП в рамках підприємств і об'єднань значно розширені, а об'єкти у порівнянні з іншими ланками системи управління значно збільшені. Це викликає певні труднощі у здійсненні внутрішньогосподарського контролю МШП, потребує застосування найбільш раціональних його форм і методів. Внутрішньогосподарський контроль МШП здійснюється всередині підприємства відповідними посадовими особами, працівниками економічних і технічних служб [29].

Давидов Г.М. розділяє точку зору Кужельного М.В. щодо суб'єктів здійснення контролю МШП [24]. Бордюк А.В. сутність контролю МШП вбачає у зіставленні реальних результатів господарювання зі сподіваними, аналізі їхніх відхилень, визначенні причин цих відхилень, формуванні інформації для визначення активних дій з усунення виявлених похибок [15].

Кулаковська Л.П., та Піча Ю.В. зазначають, контроль МШП, як функція управління, є засобом зворотного зв'язку між об'єктами управління. Контроль МШП, – продовжують вчені, – це процес, який забезпечує відповідність функціонування конкретного об'єкта МШП прийнятим управлінським рішенням і спрямований на успішне досягнення поставленої мети [30]. А ряд інших вчених визначають контроль МШП як систему постійного спостереження за ефективністю їх використання, збереженням, достовірністю операцій із МШП.

Виявляючи недоліки в обліку МШП, контроль сигналізує про недосконалість окремих ланок і надає інформацію, необхідну для прийняття ефективних управлінських рішень.

Отже, контроль МШП – це особлива функція управління, яка здійснюється працівниками відповідно до їх посадових обов'язків на постійній і систематичній основі для одержання достовірної інформації про стан та рух МШП на підприємстві.

Таким чином, метою контролю МШП є підтвердження реальності і достовірності вартості МШП у фінансовій звітності і підтвердження відповідності операцій з ними чинному законодавству.

Основними завданнями контролю МШП є перевірка:

- правильності оцінки при надходженні та вибутті;
- правильності і своєчасності документального відображення операцій з надходження, заготівлі та переміщення МШП;
- забезпечення внутрішнього контролю МШП;
- правильності відображення в обліку надходження, переміщення і списання МШП;
- додержання вимог щодо проведення інвентаризації МШП.

Об'єктами контролю МШП є МШП підприємства в розрізі їх видів:

- спеціальні інструменти і спеціальні пристосування;
- змінне устаткування;
- технологічна тара;
- виробничий інвентар;
- господарський інвентар;
- спеціальний одяг, спеціальне взуття і запобіжні пристосування;
- постільні приналежності;
- інші малоцінні та швидкозношувані предмети.

Існують різні погляди на послідовність проведення контролю МШП.

Давидов Г.М. встановлює таку послідовність контролю МШП:

- інвентаризація МШП;
- перевірка прибуткових і видаткових документів;
- звіти матеріально-відповідальних осіб;
- реєстри аналітичного обліку;

– Головна книга та фінансова звітність [14].

Бордюк А.В. розділяє процес контролю МШП на такі етапи:

- контроль наявності та стану збереження матеріальних запасів;
- перевірка надходження матеріальних запасів;
- контроль переміщення і вибуття матеріальних запасів [7].

Автори Кулаковська Л.П. і Піча Ю.В. вважають, що контроль операцій з МШП включає дослідження стану та збереження МШП, нормування витрачання, оприбуткування, правильності оцінки МШП, використання МШП у виробництві, перевірку операцій з МШП [30].

На рисунку 1.10 наведено організація процедури контролю МШП – інвентаризації.

Незважаючи на деяку відмінність думок щодо етапів здійснення контролю МШП всі науковці сходяться на думці, що одним з найважливіших етапів контролю МШП є їх інвентаризація.

Провівши аналіз наведених джерел, пропонуємо виділяти такі етапи контролю МШП:

1. Контроль наявності та стану збереження МШП: інвентаризація; перевірка стану і забезпечення збереження запасів.

2. Контроль надходження МШП: перевірка формування первісної вартості запасів; перевірка правильності оцінки МШП в обліку; перевірка прибуткових документів; перевірка правильності відображення МШП на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Контроль вибуття МШП: перевірка видаткових документів; оцінка вибуття МШП; перевірка правильності віднесення мШП на витрати підприємства.

4. Контроль регістрів аналітичного обліку МШП: перевірка даних регістрів з руху МШП з даними Головної книги; перевірка фінансової звітності. На рисунку 1.3 наведено методику контролю МШП. На рисунку 1.10 наведено організація процедури контролю МШП – інвентаризації.

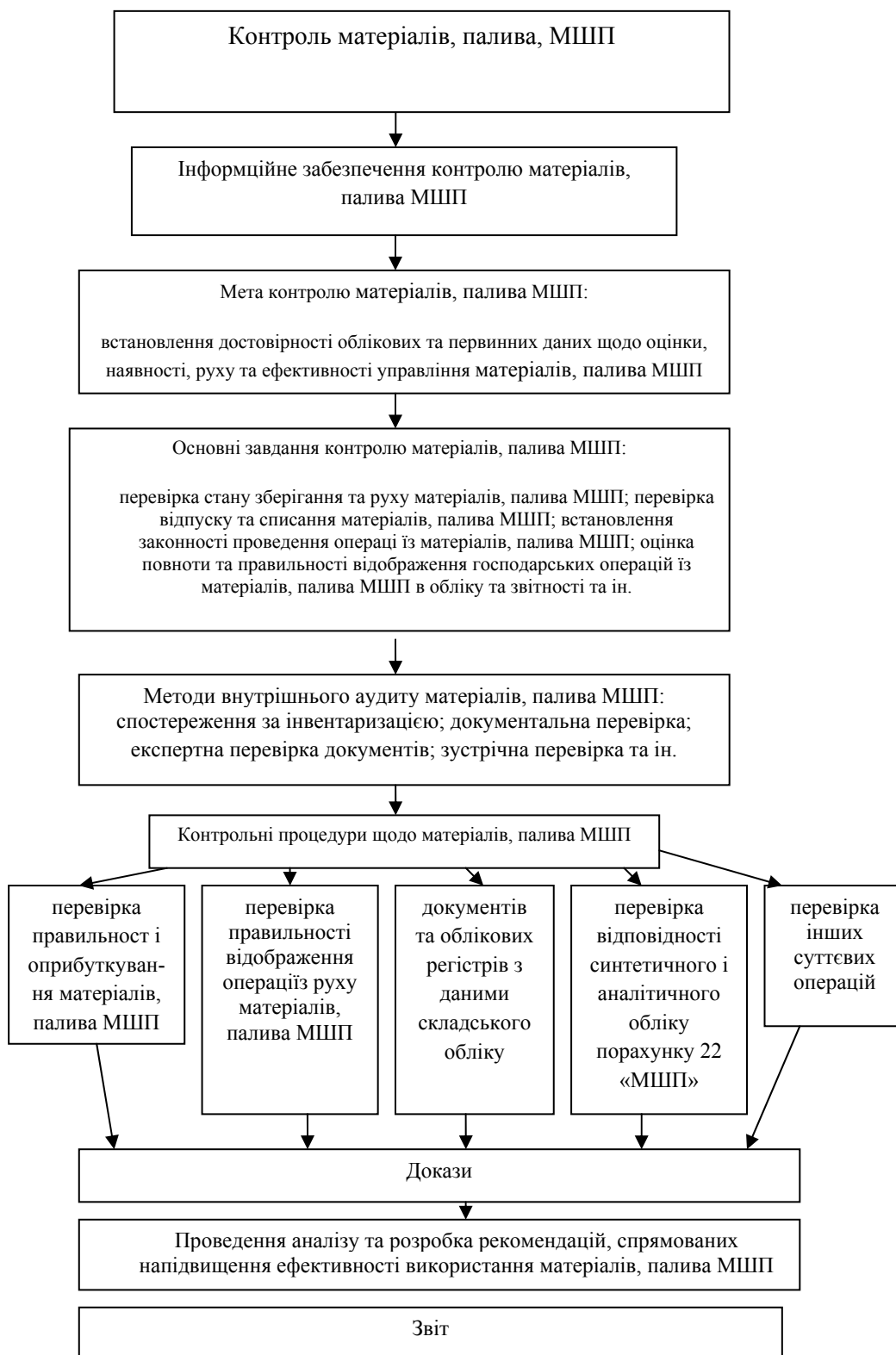

Рисунок 1.10 – Методика контролю матеріалів, палива та МПП

Таким чином, проаналізувавши теоретичні основи обліку та контролю запасів на підприємстві, можна узагальнити:

1. Виробничі запаси – це невід’ємна частина процесу виробництва. Під цим терміном треба розуміти активи, які є у вигляді і сировини й матеріалів; купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів; палива; тари й тарних матеріалів; будівельних матеріалів; матеріалів, переданих впереробку; запасних частин; матеріалів сільськогосподарського призначення; інших матеріалів, що будуть передані у виробництво. Вони є частиною підприємства, проте на даний момент перебувають на стадії незавершеного виробництва. Основною їх метою є перехід до розділу готової продукції чи товарів. Проте за потреби можуть бути реалізовані. Метою внутрішнього контролю запасів підприємства є мінімізація порушень з неповного або несвоєчасного нарахування та сплати податків.

2. Надважливою умовою для ефективного функціонування підприємства є класифікація виробничих запасів по видам, яка буде створена з урахуванням специфіки галузі в якій працює підприємство.

3. Таким чином в бухгалтерському обліку виробничі запаси оцінюють за кожним етапом їх надходження, використання чи зберігання. Оцінка має бути реальною, відображати дійсну величину об’єктів обліку. Цю інформацію використовують для складання фінансової звітності.

2 ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛІВ, ПАЛИВА, МШП ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ НА ТОВ «ЗТМК»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «ЗТМК»

Дніпровський магнієвий завод (нині – ТОВ «ЗТМК») став у стрій діючих 23 грудня 1935 року. За високі виробничі досягнення в квітні 1939 року Дніпровський магнієвий завод нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

Під час Великої Вітчизняної війни завод евакуйований на Урал. У 1954 році приймається рішення про будівництво в місті Запоріжжі заводу з виробництва титанової губки.

29 червня 1956 року завод починає свою трудову діяльність і країна отримує перший вітчизняний промисловий титан.

20 лютого 1960 року введено в дію цех електролізу і отримана перша партія запорізького післявоєнного магнію. Виробництво германієвої продукції освоєно в 1958 році, а в березні 1964 року – виробництво напівпровідникового кремнію. У 1968 році розпочато виробництво трихлорсилану.

У квітні 1970 року рішенням Міністерства кольорової металургії СРСР до складу заводу увійшов Сєвєродонецький хіміко-металургійний завод, тому Дніпровський магнієвий завод отримує статус комбінату.

За успішне виконання завдань з випуску титану і магнію, вдосконалення технологічних процесів і освоєння нових видів продукції 4 січня 1971 року комбінат нагороджується орденом Леніна.

16 грудня 1985 року Указом Президії Верховної Ради СРСР за великі заслуги титано-магнієвої і напівпровідникової промисловості, досягнуті успіхи у виконанні планових завдань одинадцятої п'ятирічки комбінат нагороджується орденом Жовтневої революції. І цей орден стає третім за рахунком на прапорі комбінату.

23 грудня 1993 року, з причини настання конверсійних процесів, які спричинили за собою різкий спад попиту на продукцію, у зв'язку з її неконкурентоспроможністю було прийнято важке рішення про зупинку титано-магнієвого виробництва.

Відповідно до Державної програми «Титан України» на ЗТМК був виконаний комплекс ремонтно-відновлювальних робіт та з жовтня 1998 року відновлено виробництво товарної продукції.

У грудні 1999 року комбінат стає казенним підприємством.

За високий внесок в розвиток металургійної галузі України, відновлення виробництва губчастого титану, а також зміцнення міжнародного співробітництва в цій сфері, у 2000 році, рішенням Президії Міжнародної кадрової академії, підприємство нагороджене орденом Пошани. З метою підвищення ефективності виробництва на комбінаті постійно проводяться роботи з модернізації та технічного переозброєння виробництва, вдосконалення технології, підвищення якості продукції, інтенсифікації виробництва губчастого титану, підвищенню отримання його вищих сортів.

29 грудня 2008 року на комбінаті успішно проведені гарячі випробування електронно-променевої установки і отриманий перший титановий злиток.

4 січня 2011 року, на підставі наказу Міністерства промислової політики України, Казенне підприємство «ЗТМК» перетворено шляхом реорганізації в Державне підприємство. Запорізький титано-магнієвий комбінат стає єдиним в Україні і Європі підприємством з виробництва титану губчастого – металу ХХІ століття, металу високих технологій.

20 січня 2012 року в житті трудового колективу ДП «ЗТМК» відбулася знаменна подія: в 11.30 з печі була витягнута реторта з ювілейною 100 000-й тонною титану губчастого з моменту запуску титанового виробництва в 1998 році.

У 2014 році зі створенням ТОВ «ЗТМК» комбінат почав стрімкий розвиток і стає активним учасником соціально-економічних процесів. ТОВ

«Запорізький титано-магнієвий комбінат» розширює асортимент товарної продукції, освоївши в промислових обсягах технологію випуску титанових злитків і слябів марок технічного титану, як то: Grade-1, Grade-2, Grade-5, а також високолегованих титанових сплавів.

Основні види продукції:

- 1)Титанові злитки,
- 2)Титан губчастий
- 3)Шлак титановий
- 4)Тетрахлорид титану очищений
- 5)Сплав на основі заліза
- 6)Вливки титанові фасовані

Наразі ТОВ «ЗТМК» – потужний і високотехнологічний комбінат, який має стратегічне значення для економіки і безпеки держави. На сьогоднішній день чисельність робітників комбінату складає 2515 чоловік.

Організація обліку виробничих запасів здійснюється відповідно до чинного законодавства України. Основними нормативними документами, що регулюють організацію бухгалтерського обліку на є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1].

Місце головної бухгалтерії в організаційній структурі ТОВ» ЗТМК» має вагоме значення. Цей підрозділ комбінату безпосередньо підпорядковується директору.

Рисунок 2.1 Структура бухгалтерії на ТОВ «ЗТМК»

Бюро обліку активів займається обліком виробничих запасів, а зокрема обліком матеріалів, палива та МШП. Облікові працівники здійснюють збір, реєстрацію і обробку даних, що формуються в системі бухгалтерського обліку. На ТОВ «ЗТМК» створюється тимчасова комісія з аудиту. Робота

цієї комісії проводиться відповідно календарного та індивідуального планів робіт, які затверджує керівник підприємства. У практичній діяльності комісія з внутрішнього аудиту керується законами та нормативно – правовими актами України, інструкціями, рекомендаціями, наказами, постановами міністерств і відомств, засновницькими документами, внутрішніми документами і розпорядженнями.

2.2 Формування системи обліку матеріалів, палива та МШП на ТОВ «ЗТМК»

Основним документом для первинного обліку та рух виробничих запасів на ТОВ «ЗТМК» є наказ Мінстату від 21.06.96 р. №193 «Про затвердження форм первинних документів з обліку сировини і матеріалів» [38].

Цех дає заявку на придбання матеріалів у відділ постачання. Після її обробки здійснюється закупка матеріалів або сировини. Потім відбувається постачання сировини або матеріалів. На підприємства виробничі запаси надходять від постачальників, інших дебіторів, підзвітних осіб, від ліквідації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів. Для одержання виробничих запасів безпосередньо у постачальника підприємство покупець зобов'язане видати довіреність. Із скасуванням Інструкції №99 допускається такий документ видавати особі, яка перебуває у трудових відносинах з підприємством. (типова форма М-2) Довіреність не вважається первинним документом, проте є обов'язковою. Для узагальнення довіреностей використовують типовий первинний документ форми №М-3 «Журнал реєстрації довіреностей», який призначений для реєстрації виданих довіреностей та розписки про їх одержання. Про оприбуткування виробничих запасів на підприємстві свідчить приходна накладна, яка виписується матеріально відповідальною особою (як правило це комірник підприємства) у відповідності до видаткової накладної у двох екземплярах. При складанні даного документа зазначають дату одержання матеріалів, постачальника,

склад (місце зберігання), кількість і прихідні ціни. Окрім первинних документів використовують супровідні документи до яких відносять залізничні накладні, ТТН, рахунки-фактури, сертифікати тощо.

Матеріали, що надходять на склади підприємства ретельно перевіряють, встановлюють відповідність їх якості, кількості, асортименту, умовам поставок і супровідним документам. У разі відсутності відхилень матеріали приймають. При цьому можливі два варіанти оформлення приходу: безпосередньо на документі постачальника (накладній) проставляють підпис або шляхом оформлення прибуткового ордера (ф. №М-4). Якщо при відвантаженні запасів були виявлені розбіжності то складають акт про приймання матеріалів (ф. №М-7). Такий акт складається приймальною комісією, у складі матеріально відповідальної особи та представника постачальника, або іншої незацікавленої особи, в двох примірниках, затверджується керівником підприємства. Один екземпляр передають в бухгалтерію, інший передають відділу постачання або юридичному відділу. Даний документ є підставою для пред'явлення претензії винуватцю (постачальнику або транспортній організації, якщо доставку здійснює інша фірма) [96]. Рахунок-фактура містить інформацію про підприємство, а саме: назву підприємства, код ЄДРПОУ, ПІН, розрахунковий рахунок та МФО банку в якому відкритий даний рахунок. Окрім вищезазначених реквізитів рахунок– фактура містить найменування цінностей, які поставлені на підприємство та суму поставки із зазначенням суми ПДВ (якщо підприємство є платником такого податку). Існує імовірність надходження рахунку-фактури заздалегідь на підприємство з метою отримання постачальником попередньої оплати.

Важливим документом як для постачальника так і для покупця є податкова накладна. Даний документ зобов'язується скласти постачальник на дату виникнення податкового зобов'язання.

Датою виникнення податкових зобов'язань вважається дата, яка відбулась першою, це може бути дата зарахування коштів за товари/послуги

на банківський рахунок (касу) постачальника, або ж дата фактичного відвантаження товару. Але на склад матеріали оприбутковуються без ПДВ.

Податкова накладна є обов'язковим документом для складання постачальником і видається покупцю лише на вимогу. Загальноприйнято складати ПН у електронній формі із дотриманням вимог чинного

законодавства. Далі згідно графіку прибутковий ордер, товарно-транспортна накладна та інші первинні документи надходять до відділу (бюро)обліку активів комбінату, де перевіряються на правильність та відповідність.

У разі оприбуткування виробничих запасів придбаних у постачальників складають наступні записи (відповідно до плану рахунків ТОВ «ЗТМК» вказано у ДОДАТКУ Б):

1) на суму вартості виробничих запасів (без ПДВ)

Дт 20 «Виробничі запаси» – Кт 6311 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»

2) на суму податкового кредиту з ПДВ:

Дт 641 «Розрахунки за податками» – Кт 6311 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»

3) на суму сплаченої постачальнику вартості запасів з ПДВ:

Дт 6311 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» – Кт 311 «Рахунки в банках».

Існує імовірність надходження виробничих запасів на умовах попередньої передоплати, якщо таке зазначено у договорі. В такому разі підприємство замовник зобов'язується виконати таку оплату із наступним відображенням на рахунках бухгалтерського обліку:

1) на суму перерахованої попередньої оплати (без ПДВ)

Дт 3711 «Розрахунки за виданими авансами» – Кт 311 «Рахунки в банках»

2) на суму розрахунків за податковим кредитом по ПДВ

Дт 641 «Розрахунки – Кт 644 «Податковий кредит»

на суму фактичної поставки виробничих запасів.

Дт 20»Виробничі запаси» – Кт 6311 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»

3) на суму податкового кредиту по ПДВ

4) Дт 644 «Податковий кредит» – Кт 6311 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»

5) на суму раніше виданого авансу

«Розрахунки « – Кт 3711»Розрахунки за виданими авансами»

Якщо виробничі запаси надійшли з перевищенням кількості або цінності що не належать підприємству, але тимчасово перебувають у його користуванні, розпорядженні або на зберіганні, можливо оформити договір на відповідальне зберігання матеріальних цінностей. Для цього використовують Рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні». Облік цих активів ведеться за цінами, що передбачені в договорах, приймально-передавальних актах тощо. Також усі товарно-матеріальні цінності, що обліковуються на цьому рахунку, інвентаризуються в порядку і строки, передбачені в обліковій політиці. Для обліку цих активів використовують позабалансовий субрахунок 023 «Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні».

Таблиця.2.1– Журнал господарських операцій на ТОВ»ЗТМК»(відповідно плану рахунків ТОВ»ЗТМК»)

№	Зміст операції	Д-т	К-т	Сума,грн
1	2	3	4	5
1	Оприбуткований концентрат ільменіновий від АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	2010	6311	5666.73000
	ПДВ	641	6311	1133.35
2	Орибуткована балка№10 ТОВ»Каскад»	201201	6311	3,226.20
	ПДВ	641	6311	645.24
3.	Оприбуткований круг сталевий від ТОВ»Каскад»	201201	6311	362.00
	ПДВ	641	6311	72.4

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5
5.	Сплачено з поточного рахунку АТ«Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	6311	311	5666.73000
6.	Сплачено з поточного рахунку ТОВ«Каскад»	6311	311	3588.2

На підприємстві ТОВ «ЗТМК» наприкінці місяця складають звіт по оприбуткуванню ТМЦ по рахунку 6311. Типові господарські операції можем розглянути в табл.2.1 Розрахунками за податками займається податкове бюро комбінату.

Основним прикладом внутрішнього переміщення на ТОВ «ЗТМК» є переміщення запасів із цеху в цех. Для обліку руху матеріальних цінностей в середині підприємства та їх відпуску підрозділам свого підприємства, що розташовані за межами його території, а також стороннім організаціям застосовується «Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів» (ф. №М-11), носить одноразовий характер.

Такий документ повинен виписуватись у двох примірниках і підписуватись головним бухгалтером або уповноваженою ним особою.

У випадку відпуску матеріалів підрозділам свого підприємства один примірник передають одержувачу (цеху, дільниці та ін.), другий залишається на складі після чого передається до бухгалтерії.

У випадку переміщення матеріалів із одного підрозділу до іншого накладну-вимогу складає матеріально відповідальна особа склад (цеху), що здає цінності. Один примірник залишається на складі (що здає цінності), інший передається на склад де ці цінності отримують [38].

Основні первинні документи з обліку запасів на етапі оприбуткування та переміщення На етапі оприбуткування та внутрішнього переміщення на ТОВ «ЗТМК» розглянуто на рисунку 2.1

Серед форм документів що носять багаторазовий характер виділяють лімітно-забірні картки (ф. М-8, М-9, М-28, М-28а), на основі

яких здійснюється систематичний відпуск цінностей.

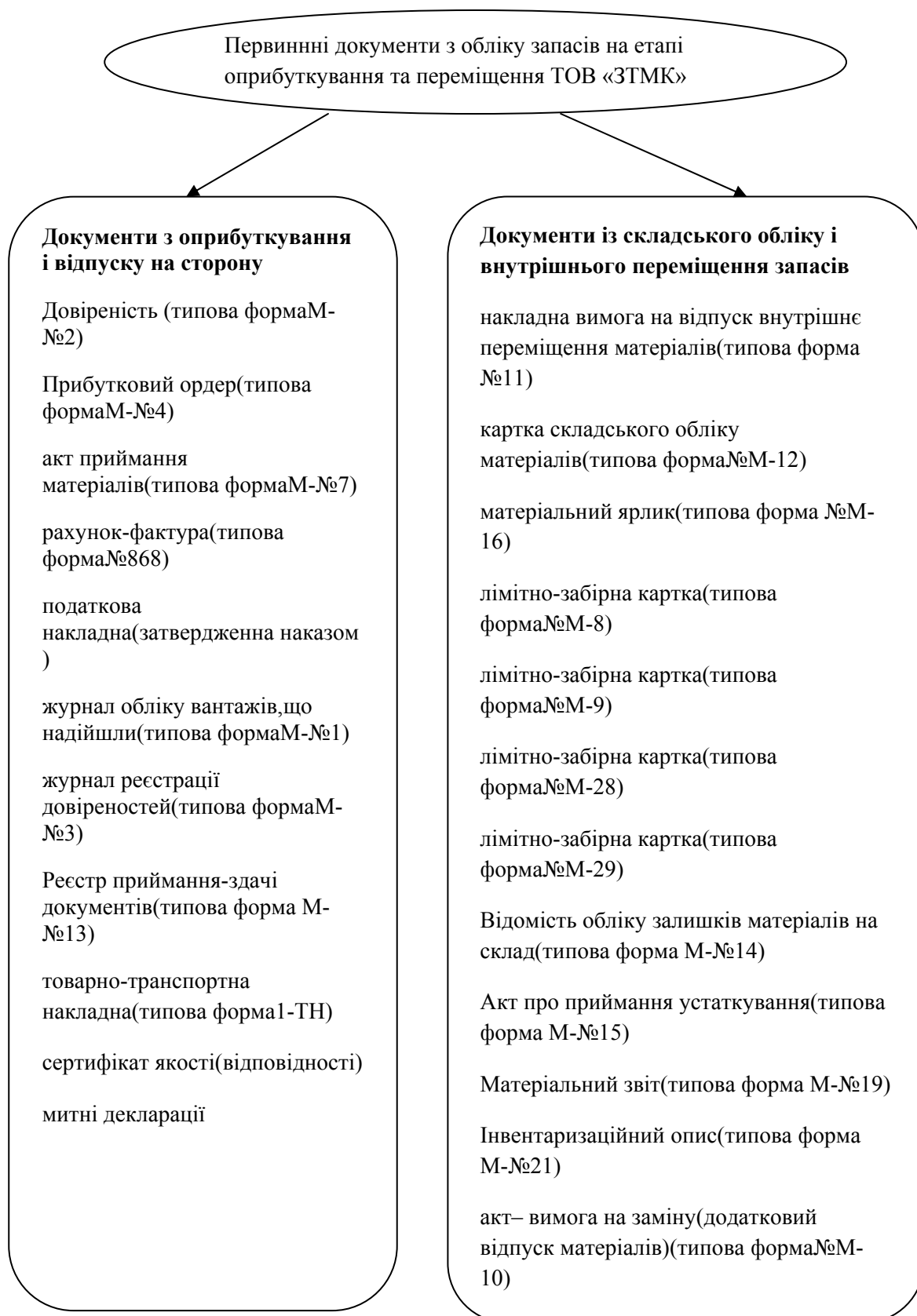

Рисунок 2.2 – Первинні документи з обліку запасів на етапі оприбуткування і переміщення ТОВ «ЗТМК»

Ліміт встановлюється для кожного підрозділу на підставі відповідних розрахунків і затверджується директором. Дані форми документів можуть застосовуватись для поточного контролю за встановлення лімітів відпуску матеріалів на виробничі потреби. Контроль за видачею запасів у межах лімітів здійснює комірник підприємства. У разі виправданої доцільності скорочення кількості первинних документів відпуск матеріалів рекомендується оформляти в картках складського обліку (ф.№М– 12), без оформлення видаткових документів.

На кінець звітної періоду формується оборотно – сальдова відомість по рахунку 20 (виробничі запаси), 22(МШП) по місцю зберігання «57010 Склад металів та інструментів». Це є сводний реєстр прибуткових ордерів за місяць. Усі розрахунки з постачальниками відображаються у журналі – ордері №8 (кредетові обороти по рахунку 60, 62, 68, 76, 79).Після оприбуткування запаси потрапляють в центральний склад для подальшого зберігання. На комбінаті кожний склад має свій номер. Після зберігання для подальшої переробки із центрального складу запаси передаються в цех. На кінець звітної періоду складається оборотно – сальдова відомість по рахунку 20, 22 по місцю зберігання «57010 Склад металів та інструментів»(табл.2.2)

Таблиця 2.2 – Рахунок 20 по місцю зберігання «57055– Склад ГСМ(АЗС)»

Рахунок 20 по місцю зберігання «57055– Склад ГСМ(АЗС)»			
203 Паливо			
Рахунок		Прихід	
НН	2031 паливо рідке	Кількість	Сума
12010012	Бензин А-92(Л)	9,521.00	202,211.35
12010018	Паливна картка бензин А - 95(Л)	1,496.000	33,919.04
12010020	Паливна картка бензин А - 92(Л)	220.0000	4,811.50
12010022	Паливна картка зріджений газ(СПБТ)(Л)	2,138.800	27,128.16
12030001	Дизельне паливо(Л)	24,200.0000	449,987.00
Разом			858,961.05

В кінці звітнього періоду за місяць складається сводний реєстр на відпуск матеріальних цінностей цехам заводу (форма Б М011). Після передачі в цех запаси обліковуються на рахунку 23» Виробництво» Окремо ведуть облік палива на субрахунку 203.

У разі використання палива та його фактичної наявності у підприємства виникає необхідність подання спеціального звіту форми №4-МТП (місячна) «Звіт про використання та запаси палива». Даний звіт зобов'язані подавати усі підприємства, які використовують паливо, територіальному органу державної статистики. Терміни подання такого звіту до 4 числа місяця наступного за звітним. Інформація наводиться про обсяги використаного палива, а також їх обсяг на кінець місяця по таких видах палива: вугілля кам'яне; вугілля буре; нафта сира, включаючи газовий конденсат; газ природний; бензин моторний; газойлі (паливо дизельне); мазути паливні важкі; пропан і бутан скраплені.

Всі оборотно-сальдові відомості за місяць передаються головному бухгалтеру.

Це є підґрунття для складання балансу та фін звітності.

Особливості обліку МШП визначаються підприємством відповідно до організаційної структури підприємства, видів МШП, які використовуються на підприємстві, автоматизації бухгалтерського обліку та інших факторів.

Для відображення операцій, пов'язаних з рухом МШП використовують типові форми первинних документів.

Таблиця 2.3 – Використання первинних документів з обліку МШП

Операції з обліку МШП	Затверджені форми первинних документів	
	МШП	Спецодяг, спецвзуття, засоби індивідуального захисту
1	2	3
Оприбуткування МШП	Прибутковий ордер (форма М-4)	
Передача в експлуатацію МШП	Картка обліку МШП (форма МШ-2)	Особова картка обліку спецодягу, спецвзуття, захисних пристосувань (форма МШ-6); Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття, і захисних пристосувань (форма МШ – 7)

Продовження таблиці 2.3

1	2	3
Виявлена нестача МШП	Акт вибуття малоцінних і швидкозношуваних предметів (форми МШ – 4, МШ – 8)	
Списання МШП	Акт вибуття малоцінних і швидкозношуваних предметів (форми МШ – 4, МШ – 8)	

2.3 Фінансовий аналіз на ТОВ «ЗТМК»

Горизонтальний аналіз балансу полягає в порівнянні кожної статті балансу і розрахунку змін абсолютних і відносних величин, а також якісній характеристиці виявлених відхилень. Горизонтальний та вертикальний аналіз майна дозволяє встановити тенденції змін у структурі та складі активів та з'ясувати їх вплив на фінансово – господарську діяльність підприємства. Проведемо його на основі Балансу ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» за 2018 та 2020 рік. (фінансова звітність комбінату вказана в ДОДАТКУ А)

Таблиця 2.4 – Горизонтальний та вертикальний аналіз активу балансу ТОВ «ЗТМК»

Актив	Код рядка	31.12.2018, тис.грн.	Питома вага,%	31.12.2019, тис.грн.	Питома вага,%	31.12.2020, тис.грн.	Питома вага,%	Абсолютне відхилення, тис.грн. 2019-2018	Абсолютне відхилення, тис.грн. 2020-2019	Відносне відхилення,% 2019-2018	Відносне відхилення,% 2020-2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I. Необоротні активи											
Нематеріальні активи	1000	91	0,00	1640	0,09	240	0,01	+1549	-1400	1702,2	-85,40
первісна вартість	1001	1408	0,08	2673	0,14	52825	0,27	+1 265	+2609	89,84	97,60
накопичена амортизація	1002	(1317)	0,07	(1033)	0,05	(5042)	0,26	+284	+6075	21,56	388,09
Незавершені капітальні інвестиції	1005	84365	4,55	120552	6,40	141833	7,32	+36187	+21281	42,89	17,65
Основні засоби	1010	348662	18,81	340 776	18,10	354359	18,28	-7886	+13583	-2,26	3,98
первісна вартість	1011	445455	24,04	474273	25,19	526640	27,16	+28818	+52367	6,47	11,04
знос	1012	(96793)	5,24	(133497)	7,09	(172281)	8,89	+36704	+305778	37,92	29,05
Інші фінансові інвестиції	1035										
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040										
Відстрочені податкові активи	1045	3902	0,21	3819	0,20	63611	3,28	-83	+5 9792	-2,13	1595,65
Усього за розділом I	1095	437020	23,58	466787	24,79	560043	28,89	+29767	+93256	6,81	19,97

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
II. Оборотні активи											
Запаси	1100	595166	32,11	568543	30,20	476426	24,57	-26623	-92117	-4,47	-16,20
Виробничі запаси	1101	226603	12,23	291051	15,46	258193	13,32	6448	-32 858	28,41	-11,28
Незавершене виробництво	1102	79973	4,23	130435	6,93	137414	7,09	+50 462	+6979	63,10	5,35
Готова продукція	1103	288416	12,32	146999	7,81	80766	4,17	-81417	-66233	-35,64	-45,05
Товари	1104	174	0,01	58	0,00	53	0,00	-116	-5	-66,67	-8,62
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	203704	10,99	253823	13,48	236394	12,19	+50119	-17429	-24,60	-6,86
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	11052	0,60	18197	0,97	30094	1,55	+7145	+11897	64,65	65,37
з бюджетом	1135	165985	8,96	135915	7,22	127036	6,55	-30070	-8879	-18,12	-6,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	37590	2,03	35944	1,91	8131	0,42	-1646	-27813	-4,38	-77,37
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3296	5,03	597	0,03	982	0,05	-2699	+385	-81,89	0,11
Гроші та їх еквіваленти	1165	397824	21,47	382469	20,32	382030	19,70	-15355	-439	-3,86	-0,11
Рахунки в банках	1167	397811	21,47	382462	20,32	382019	19,70	-15349	- 443	-3,86	30,26
Інші оборотні активи	1190	39160	2,11	56158	2,98	125447	6,47	+16998	+69289	43,41	123,38
Усього за розділо II	1195	1 416195	76,42	1 145 789	75,20	1 378 540	71,10	-406	-37249	-0,03	-2,63
Баланс	1300	1853281	100	1 882 600	100	1 938 780	100	+29319	+56180	1,58	2,98

Таблиця 2.5 – Горизонтальний та вертикальний аналіз пасиву балансу ТОВ «ЗТМК»

Пасив	Код рядка	31.12.2018, тис.грн.	Питома вага,%	31.12.2019, тис.грн.	Питома вага,%	31.12.2020, тис.грн.	Питома вага,%	Абсолютне відхилення, тис.грн. 2019-2018	Абсолютне відхилення, тис.грн. 2020-2019	Відносне відхилення,% 2019-2018	Відносне відхилення,% 2020-2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I. Власний капітал											
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1468949	79,26	1468949	78,03	1468949	75,77	0	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405										
Додатковий капітал	1410	275739	14,88	275711	14,65	275686	14,22	-25	-25	-0,01	0,009
Емісійний дохід	1411										
Резервний капітал	1415	23578	1,27	23595	1,25	23595	1,22	17	0	0,07	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(499448)	24,25	(696005)	36,97	(1 43168)	73,82	246557	+735163	54,86	105,62
Вилучений капітал	1430							0	0	0	0
Усього за розділом I	1495	1268815	68,46	1072250	56,96	337062	17,39	-196565	-735188	-15,49	-68,56
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення											
Пенсійні зобов'язання	1505										
Довгострокові кредити банків	1510										
Інші довгострокові зобов'язання	1515										
Усього за розділом II	1595	1	0,00					+1			

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
III. Поточні зобов'язання і забезпеч.											
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610										
товари, роботи, послуги	1615	338734	18,28	534993	28,42	852467	43,97	+196259	+317474	57,94	-56,34
розрахунками з бюджетом	1620	3876	0,21	7 506	0,40	7980	0,41	+3630	+474	93,65	6,31
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-	-	-						
розрахунками зі страхування	1625	1023	0,06	7 760	0,41	11890	0,61	+6737	+4130	658,55	53,22
розрахунками з оплати праці	1630		0,5	12441	0,66	16121	0,83	+12441	+3680	-	29,57
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	24245	1,31	22005	1,17	3396	0,18	-2240	-18609	-9,24	-84,56
Поточні забезпечення	1660	11491	0,62	15166	0,81	53 316	1,3	+3675	+169245	31,98	1115,95
Інші поточні зобов'язання	1690	205096	11,07	210479	11,18	525453	27,10	+5383	+314974	2,62	149,64
Усього за розділо III	1695	584465	31,51	810350	43,04	1601718	82,61	+225885	+791368	38,65	97,65
IV. Зобов'язання, пов'язані з необ. акт.	1700	-				-					
Баланс	1900	1853281	100	1882600	100	1938780	100	+29139	+56180	1,58	2,98

У 2018-2019 роках незавершені капітальні інвестиції займають близько 5%, а основні засоби – 19%. Але в 2019 році капітальне будівництво незначно, але збільшилось до 7%, а основні засоби залишились на тому самому рівні 18%. Така тенденція свідчить про те, що завершилася модернізація, але реконструкція більшої частини об'єктів не відбулася і вони не почали враховуватися в балансі як основні засоби.

Найбільшу питому вагу в загальній вартості оборотних активів займають виробничі запаси, відповідно у 2018 році вони займають 12% в оборотних активах, у 2019 – 16% і в 2020 – 13% відповідно. Що стосується 2018 та 2019 років така тенденція позитивно впливає на діяльність підприємства, оскільки збільшення оборотних активів призводить до збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції без залучення додаткових фінансових ресурсів. Але їх незначне зниження в 2020 році вказує на нестабільну роботу комбінату.

Також вагому частку в оборотних активах займає дебіторська заборгованість: 0, 6%, 0,97% та 1,55% у 2018, 2019, 2020 роках відповідно. Але зростання дебіторської заборгованості можна оцінити як несприятливий показник, так як це свідчить про неефективну політику в області кредитування покупців та замовників.

Аналіз джерел формування пасивів дозволив зробити наступні висновки: найбільшу питому вагу в пасивах ТОВ «ЗТМК» власний капітал (у 2018 – 69%, у 2019 – 57, у 2017 – 18% в загальній сумі пасивів) та поточні зобов'язання (у 2018– 31%, у 2019– 43%, у 2020 – 82% в загальній сумі пасивів). Але зменшення власного капіталу є негативним явищем, адже чим вищою є частка власного капіталу, тим менше ризиків як для власників, так і для кредиторів підприємства. Зростання обсягів позикового капіталу також є негативним показником, так як це може посилити фінансову нестійкість підприємства та підвищити ступінь його фінансових ризиків.

Також за аналізований період значно зросла кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги: у 2018 році вона склала 18% порівняно з 2019 р -28%., і в 2020 – 43%.

Сукупні активи підприємства в більшій мірі складаються з необоротних і оборотних активів необоротних активів та груп їх вибуття, причому питома вага необоротних активів підприємства займає вагому частину та з кожним роком зростає.

Оборотні активи ТОВ «ЗТМК» у 2019 році знизилась порівняно з 2018 роком, а в 2020 році також спостерігалась така тенденція порівняно з попередніми роками.

Найбільшу питому вагу в пасивах ТОВ «ЗТМК» займає власний капітал та поточні зобов'язання. Власний капітал підприємства зазнав значних змін в сторону зменшення за 2019 р. зменшився на 12% відповідно до 2018 року, а 2020 року відбулося ще зменшення на 39%. Але значно знизив власний капітал у 2019 та 2020 роках за рахунок збільшення нерозподілений прибуток, (непокритого збитку)

А поточні зобов'язання за аналізований період мають тенденцію до зростання, в свою чергу це покликано зростанням кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

В таблиці 2. представлений аналіз доходів та витрат ТОВ «ЗТМК», так як аналіз цих показників має велике значення в системі загальної оцінки діяльності суб'єктів господарювання.

Таблиця 2.6 – Аналіз доходів та витрат ТОВ «ЗТМК»

Стаття	Код рядка	2018 рік, тис.грн.	2019 рік, тис.грн.	2020 рік, тис.грн.	Абсолютне відхилення 2019-2018, тис.грн.	Абсолютне відхилення 2020-2019, тис.грн.	Відносне відхилення 2019- 2018,%	Відносне відхилення 2020- 2019,%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	985950	1 383 833	1517194	+397883	+133361	40,35	9,63
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	909283	1260078	1531101	+350795	+271023	38,57	21,50
Валовий: прибуток	2090	76667	123755	-	+47088	-123755	61,41	-100
збиток	2095			13907				
Інші операційні доходи	2120	85485	63876	72841	-21609	+8965	-25,27	14,03
Адміністра-тивні витрати	2130	111261	133361	166317	+22100	+32956	19,86	24,71
Витрати на збут	2150	9741	21692	22943	+12221	+981	125,45	4,46
Інші операційні витрати	2180	1437 84	91441	775885	-52343	+684444	-36,40	748,5
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-	-	-			
збиток	2195	102634	58863	906211	-43771	+847348	-42,64	1439,5
Інші фінансові доходи	2220	69804	65573	54969	-4230	-10604	-6,05	-16,83
Інші доходи	2240	60725	1 2458	16933	-48267	+4475	-79,48	35,92
Фінансові витрати	2250	-		-				
Інші витрати	2270	26452	14778	12290	-11647	-2428	-44,07	-16,8
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1442	4390	-	+2948	-4390	204,4	-100
збиток	2295			846599		+846559	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	4936	1785	59792	-3151	+58007	-63,83	3249,6

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	6378	2605		-3773	-2605	-59,15	-100
збиток	2355	-	-	786807	-	+786807	-	-

Як видно з даних таблиці 2.6 найбільшу питому вагу в доходах займає дохід від реалізації продукції. А у витратах найбільшу питому вагу становить собівартість реалізованої продукції. Така тенденція є сприятливою для даного підприємства, адже воно є промисловим і основною діяльністю є виробництво та реалізація продукції.

Відмічається позитивна тенденція співвідношення доходів і витрат, але досить значним ривком є зниження доходів у 2020 році доходи стрімко знизилися і підприємство в 2020 році понесло збитки, вірогідно тому що собівартість реалізованої перевищила дохід. Аналізуючи дані можна сказати, дохід за три роки значно знизився, особлива тенденція зниження спостерігається у 2020 році.

Найбільш застосовуваним методом аналізу є метод коефіцієнтів, оскільки коефіцієнти більш порівнювані, інформативні, ніж абсолютні показники і головними з них є:

- показники ліквідності і платоспроможності;
- показники фінансової стійкості;
- коефіцієнти ділової активності;
- коефіцієнти рентабельності.

Таким чином, в таблиці 2.7 наведені основні коефіцієнти розраховані при аналізі фінансового стану ТОВ «ЗТМК»

Таблиця 2.7 – Показники фінансової стійкості ТОВ «ЗТМК»

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення	Роки			Відхилення,±	
			2018	2019	2020	2019 від 2018	2020 від 2019
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	$(\text{ф.1р.1595} + \text{ф.1р.1695}) / \text{ф.1р.1495}$	< 1	0,46	0,75	4,75	+0,29	+4
Коефіцієнт автономії	$\text{Ф.1 р.1495} / \text{ф.1р.1900}$	> 0,5	0,68	0,56	0,17	-0,12	-0,39
Коефіцієнт маневреності власних коштів	$(\text{ф.1 р.1495} - \text{ф.1р.1095}) / \text{ф.1р.1495}$	> 0,2	0,65	0,58	-0,66	-0,07	-1,24
Коефіцієнт фінансування	$(\text{ф.1р.1595} + \text{ф.1р.1695}) / \text{ф.1р.1495}$	< 1	0,46	0,75	4,75	+0,29	+4
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	$(\text{ф.1р.1195} - \text{ф.1р.1695}) / \text{ф.1р.1195}$	> 0,6	0,58	0,42	0,57	-0,16	+0,15
Коефіцієнт фінансового левериджу	$\text{ф.1р.1595} / \text{ф.1р.1495}$	< 1	0,01	9,3	0	+9,29	-9,3
Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	$(\text{Ф №1}) (\text{р.1495} - \text{р.1095}) / \text{р.} (1100 + 1101 + 1102 + 1103 + 1104 + 1110)$		3,57	1,87	-8,54	-1,7	-10,41
Частка запасів у оборотних активах, відсотків	$\text{ф1р.} (1100 + 1101 + 1102 + 1103 + 1104 + 1110) / \text{р.1495}$		0,93	1,06	0,35	+0,13	-0,71
Коефіцієнт покриття запасів	$\text{ф1р.} (1495 + 1595 + 1695 - 1425 - 1430 - 1095) / \text{р.} (1100 + 1101 + 1102 + 1103 + 1104 + 1110)$	> 1	1,18	1,24	0,35	+ 0,06	-0,89

В таблиці 2.8 розглянуто показники ліквідності ТОВ «ЗТМК»

Таблиця 2.8 – Показники ліквідності ТОВ «ЗТМК»

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення	Роки			Відхилення,±	
			2018	2019	2020	2019 від 2018	2020 від 2019
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт загальної ліквідності	$\text{ф.1р.1195}/\text{ф.1р.1695}$	1,5...2,5	2,42	1,74	0,86	-0,68	-0,88
Коефіцієнт поточної ліквідності	$\text{ф.1(р.1195-1100)}/\text{ф.1р.1695}$	> 0,6	1,40	0,74	0,56	-0,66	-0,18
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\text{ф.1(р.2350+1165)}/\text{ф.1р.1695}$	> 0,2	0,87	0,54	0,23	-0,33	-0,31

Таблиця 2.9 – Показники ділової активності ТОВ «ЗТМК»

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення	Роки			Відхилення,±	
			2018	2019	2020	2019 від 2018	2020 від 2019
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт оборотності активів	$\text{ф.2р.2000}/\text{ф.1 р.1300}$	Збільшення	0,53	0,73	0,78	+0,2	+0,05

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт оборотності запасів	р. 2050 Ф2 / р. 1100 Ф1	Збільшення	1,52	2,21	3,21	+0,69	+1
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Кодз)	ф.2 р. 2000 / ф.1 (р. 1040 + р. 1120 + р. 1125 + р. 1130 + р. 1135 + р. 1140 + р. 1145 + р. 1155)	Збільшення	2,56	3,38	3,84	+0,82	+0,46
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Кокз)	ф.2 р. 2000 / ф.1 (р. 1605 + р. 1615 + р. 1620 + р. 1625 + р. 1630 + р. 1635 + р. 1640 + р. 1645 + р. 1690)	Збільшення	1,72	1,74	1,07	+0,02	-0,67
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	Тривалість періоду / коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Зменшення	142	108	95	-34	-13
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	Тривалість періоду / коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Зменшення	212	208	341	-4	+133
Період оборотності запасів	Кількість днів у періоді / Коефіцієнт оборотності запасів	Зменшення	240	165	114	-75	-51
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	ф.2р.2000/ ф.1 р.1011	Збільшення	2,21	2,91	2,88	+0,7	-0,3
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	ф.2р.2000/ ф.1 р.1495	Збільшення	0,77	1,29	0,78	+0,52	-0,51

Таблиця 2.9 – Показники рентабельності ТОВ «ЗТМК»

Показник	Формула розрахунку	Норма-тивне значен-ня	Роки			Відхилення,±	
			2018	2019	2020	2019 від 2018	2020 від 2019
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт рентабельності активів	$\frac{\text{ф.2р.2350 або 2355}}{\text{ф.1 р.1300}}$	>0 Збіль-шення	0,06	0,03	0,001	-0,003	-0,029
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\frac{\text{ф.2р.2350 або 2355}}{\text{ф.1 р.1495}}$	>0 Збіль-шення	0,89	0,005	0,006	-0,885	+0,001
Коефіцієнт рентабельності продукції	$\frac{\text{ф.2 р.2090 або 2095}}{\text{ф.2 р. 2050}}$	>0 Збіль-шення	0,08	10,18	11,00	+10,1	+0,82
Коефіцієнт рентабельності діяльності	$\frac{\text{ф.2 р.2350 або 2355}}{\text{ф.2 р. 2000}}$	>0 Збіль-шення	0,114	0,004	0,001	-0,11	-0,003
Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу, відсотків	$\frac{\text{ф.2 р.2350 або 2355}}{\text{ф.1 р. 1900}}$	>0 Збіль-шення	0,61	0,03	0,001	-0,58	-0,029
Період окупності власного капіталу	$\frac{\text{ф.1 р. 1495}}{\text{ф.2р.2350 або 2355}}$	>0 Збіль-шення	11,21	175,75	164,1	+164,54	-11,65

Аналізуючи показники ліквідності за даними таблиці 2.7, у 2018 році коефіцієнт покриття і швидкої ліквідності, що свідчить про стабільність ситуації на ТОВ «ЗТМК» Але вже у 2019 і 2020 роках ці коефіцієнти значно знижуються, що показує про незабезпеченість підприємства власними коштами.

Аналізуючи дані, спостерігається стрімке зниження коефіцієнтів ліквідності, що свідчить про нестабільну ситуацію ТОВ «ЗТМК» так як ці показники показують на скільки підприємство забезпечене власними оборотними коштами і чи зможе у встановлений термін розрахуватися по своїм короткостроковим обов'язкам.

За результатами розрахунків абсолютних показників фінансової стійкості підприємства, можна зробити висновок, що загалом платоспроможність підприємства знаходиться на досить низькому рівні. Особливо негативна тенденція спостерігається у 2020 році, адже всі показники нижче нормативного значення. А коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами в 2018, 2019, 2020 роках знаходить ся на досить низькому рівні, коефіцієнт маневреності власних коштів в 2020 році взагалі має негативне значення, тобто нижче нуля, що свідчить про незабезпеченість ТОВ «ЗТМК» власними оборотними засобами. Лише коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу за три роки постійно зростає, особливо в 2020 році.

Отже, за результатами розрахунків абсолютних показників фінансової стійкості можна зробити висновок, що ТОВ «ЗТМК» має нестійкий фінансовий стан. Коефіцієнти забезпеченості власними засобами та маневрування на ТОВ «ЗТМК» мають негативне значення, що має тенденцію до зменшення. Це означає, що немає власного оборотного капіталу, до того ж величина його нестачі зростає.

Оцінка ділової активності характеризує можливості підприємства мобілізувати фінансові ресурси з різних джерел та ефективно їх

використовувати, маючи на меті зростання прибутку та капіталу. Таким чином, аналізуючи коефіцієнти ділової активності, можна зробити наступні висновки, найвищі показники ділової активності відмічаються у 2018 році, це свідчить про ефективність роботи ТОВ «ЗТМК» у цьому році. Але у 2020 році ці коефіцієнти значно знизилися, що має негативний вплив на подальшу діяльність ТОВ «ЗТМК»

Аналізуючи показники рентабельності підприємства ТОВ «ЗТМК» за аналізований період можна зазначити, що вони значно зменшились – це свідчить про низьку ефективність роботи підприємства в цілому.

Щодо рентабельності активів, то ми бачимо, що за аналізований період вона постійно знижується, це говорить про те, що ТОВ «ЗТМК» у 2018, 2019 та 2020 роках понесло збитки.

Таким чином, бюро обліку активів ТОВ «ЗТМК» займається обліком виробничих запасів, а зокрема обліком матеріалів, палива та МШП. Облікові працівники здійснюють збір, реєстрацію і обробку даних, що формуються в системі бухгалтерського обліку Організація обліку виробничих запасів здійснюється відповідно до чинного законодавства України. На ТОВ «ЗТМК» створюється тимчасова комісія з аудиту. Робота цієї комісії проводиться відповідно календарного та індивідуального планів робіт, які затверджує керівник підприємства. Для відображення операцій, пов'язаних з рухом матеріалів, палива та МШП використовують типові форми первинних документів. Аналіз активів підприємства за період 2018-2020 рр. дозволив зробити наступні висновки, Найбільшу питому вагу в загальній вартості оборотних активів займають виробничі запаси, відповідно у 2018 році вони займають 12% в оборотних активах, у 2019 – 16% і в 2020 – 13% відповідно. Що стосується 2018 та 2019 років така тенденція позитивно впливає на діяльність підприємства, оскільки збільшення оборотних активів призводить до збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції без залучення додаткових фінансових ресурсів. Але їх незначне зниження в 2020 році вказує на нестабільну роботу комбінату.

Аналіз джерел формування пасивів дозволив зробити наступні висновки: найбільшу питому вагу в пасивах ТОВ «ЗТМК» власний капітал (у 2018 – 69%, у 2019 – 57, у 2017 – 18% в загальній сумі пасивів) та поточні зобов'язання (у 2018– 31%, у 2019– 43%, у 2020 – 82% в загальній сумі пасивів). Але зменшення власного капіталу є негативним явищем, адже чим вищою є частка власного капіталу, тим менше ризиків як для власників, так і для кредиторів підприємства. Зростання обсягів позикового капіталу також є негативним показником, так як це може посилити фінансову нестійкість підприємства та підвищити ступінь його фінансових ризиків.

Аналізуючи дані, спостерігається стрімке зниження коефіцієнтів ліквідності, що свідчить про нестабільну ситуацію ТОВ «ЗТМК» так як ці показники показують на скільки підприємство забезпечене власними оборотними коштами і чи зможе у встановлений термін розрахуватися по своїм короткостроковим обов'язкам.

3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ МАТЕРІАЛІВ, ПАЛИВА, МШП НА ТОВ «ЗТМК»

3.1 Внутрішній аудит як засіб контролю матеріалів, палива та МШП на ТОВ «ЗТМК»

Для перевірки стану бухгалтерського обліку і звітності, сприяння ефективної роботи підприємства, раціональному використанню матеріальних, трудових і фінансових ресурсів і відповідно отримання максимального прибутку, керівництво ТОВ «ЗТМК» кожного року внутрішня перевірка господарської діяльності.

Для цього керівництво підприємства кожного року на ТОВ «ЗТМК» створюється спеціальна комісія. Робота цієї комісії з внутрішнього аудиту проводиться відповідно календарного та індивідуального планів робіт, які затверджує керівник підприємства. Внутрішній аудит передбачає здійснення оцінки, результатом якої є отримання необхідних та достатніх аудиторських доказів з метою надання висновків відповідно цілей внутрішнього аудиту. Цілі внутрішнього аудиту формуються працівником комісії з внутрішнього аудиту, визначають його очікувані результати. Функції внутрішнього аудиту включають: планування; організацію; операційні функції; контроль; реалізацію матеріалів внутрішнього аудиту

Перевіряючий складає план та програму (табл. 3.1, 3.2), які необхідні для детального планування аудиторських процедур.

Підприємство ТОВ «ЗТМК»

Період перевірки з 01.01.20. до 31.12.20.

Таблиця 3.1 – Загальний план контролю операцій пов'язаних матеріалами, паливом та МШП

Етапи аудиту	Термін проведення	Виконавці
1 Планування перевірки	13.02.– 17.02	Васильєва Н.О.
2 Етап фізичної перевірки	18.02-19.02	Васильєва Н.О.
3 Етап фактичної перевірки (основний)	20.02-05.02	Васильєва Н.О.
4 Заключний етап	06.03-08.03	Васильєва Н.О.

В таблиці 3.2 представлена програма внутрішнього контролю матеріалів, палива, МШП

Підприємство ТОВ «ЗТМК»

Період перевірки з 01.01.21 до 31.12.21.

Таблиця 3.2 – Програма внутрішнього контролю матеріалів, палива, МШП

Етап аудиту	Перелік аудиторських процедур	Час виконання	Виконавець	Роб. док.
1	2	3	4	5
1. Перевірка фактичної наявності та умов зберігання матеріалів, палива та МШП.	1.1 інвентаризація (спостереження за проведенням інвентаризації та документального оформлення результатів інвентаризації; з'ясування відповідності фактичної наявності матеріалів, палива та МШП. обліковим даним); 1.2 перевірка організації складського господарства, стану збереження ТМЦ.	3 09.02.21	Васильєва Н.О.	
2. Перевірка правильності визнання матеріалів, палива та МШП активами згідно норм П(с)БО 9	2.1 чи є імовірність того, що підприємство отримає економічні вигоди, пов'язані з використанням матеріалів, палива та МШП.; 2.2 чи достовірно визначена вартість матеріалів, палива та МШП..	12.02.21	Васильєва Н.О.	
3. Перевірка залишків на рахунках:	3.1 перевірка відповідності даних аналітичного обліку даним синтетичного обліку; 3.2 збірка залишку матеріалів, палива та МШП. за даними головної книги з залишками в облікових регістрах	13.02.21	Васильєва Н.О.	Табл. 3.5

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5
4. Перевірка операцій з надходження матеріалів, палива та МШП.	4.1 перевірка первісної оцінки матеріалів, палива та МШП.; 4.2 повноти оприбуткування матеріалів, палива та МШП. при наявності документів, які підтверджують їх придбання (вибіркове взаємне звіряння господарських договорів, накладних, розрахунків-фактур тощо; облікових реєстрів на предмет ідентичності виду показників: номенклатури, ціни, кількості тощо)	14.02.2115.02.21	Васильєва Н.О.	Табл. 3.3 Табл. 3.4

Склав _____ Перевірив _____

Робочі документи – це записи, в яких аудитор фіксує використані процедури, тести, отриману інформацію і висновки, винесені в результаті проведення внутрішнього аудиту. Робочі документи мають містити всю інформацію, яку контролер вважає важливою для правильного виконання перевірки. Ця інформація повинна підтвердити висновок контролера.

В ході виконання внутрішнього контролю було складено робочі документи, в яких оформлені результати аудиту (дивись табл. 3.3 – 3.6).

Наступним етапом перевірки є перевірка правильності оцінки виробничих запасів при надходженні. Для цього складемо наступний робочий документ (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Робочий документ перевірка правильності оцінки запасів при надходженні

Напрямок надходження	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення
	оцінка	сума	оцінка	сума	
1	2	3	4	5	6

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4	5	6
Придбані у постачальника	Первісна вартість, яка складається з наступних витрат: – суми, що сплачується згідно з договором постачальнику за вирахуванням непрямих податків; – суми ввізного мита; – суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству; – ТЗВ – інших витрат.	36233,92	Первісна вартість, яка складається з наступних витрат: – суми, що сплачується згідно з договором постачальнику за вирахуванням непрямих податків; – суми ввізного мита; – суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству; – ТЗВ – інших витрат.	34967,25	858,05
При виготовлені власними силами	Первісною вартістю запасів визнається їхня виробнича собівартість.	4287,12	Первісною вартістю запасів визнається їхня виробнича собівартість.	4287,12	-
При внесені до статутного капіталу	Справедлива вартість, погодженої із засновниками підприємства з урахуванням витрат, що включаються до первинної вартості запасів, придбаних у постачальника.	14009,00	Справедлива вартість, погодженої із засновниками підприємства з урахуванням витрат, що включаються до первинної вартості запасів, придбаних у постачальника.	14009,00	-
При безоплатному отриманні	Первісною вартістю запасів визнається їх справедлива вартість.	5033,33	Первісною вартістю запасів визнається їх справедлива вартість.	5033,33	-

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4	5	6
При отриманні внаслідок обміну на подібні активи	Первісна вартість дорівнює балансовій вартості переданих запасів.	7760,09	Первісна вартість дорівнює балансовій вартості переданих запасів.	7760,09	-
При отриманні внаслідок обміну на неподібні активи	Первісною вартістю запасів визнається справедлива вартість отриманих запасів.	3877,71	Первісною вартістю запасів визнається справедлива вартість отриманих запасів.	3877,71	-

Підприємство ТОВ «ЗТМК»

Період перевірки з 01.01.21. до 31.12.21.

Таблиця 3.4 – Робочий документ. вибіркова перевірка повноти оприбуткування матеріалів

№	Реквізити «Прибуткової накладної»					Відображення в документах первинного та аналітичного обліку			
	Дата, номер	Найменуван- ня	Кіль- кість, од.	Ціна, грн/од.	Сума, грн.	Картка обліку		Відомість обліку залишків на складі, од.	Сальдова (накопичу- вальна) відомість, грн.
						Кіль- кість, од.	Ціна, грн.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	11
1	21.07.20, №523	Матеріал 1	4060	113,27	459876,2	4060	113,27	4060	459876,2
2	15.08.20, №578	Матеріал 2	77015	475,32	36606769,8	77015	475,32	77015	36606859,8
3	30.08.20, №659	Матеріал 3	451217	50,0	22560850	451217	50,0	451217	22560850
4	20.09.20, №643	Матеріал 4	90686	205,1	18599698,6	90686	205,1	90686	18599698,6
5	09.10.20, №705	Матеріал 5	290647	309,66	90001750,02	290647	309,66	290647	90001850,02
6	28.10.20, №735	Матеріал 6	10410	234,01	2436044,1	10410	234,01	10410	2436044,1

Підприємство ТОВ «ЗТМК»

Період перевірки з 01.01.21. до 31.12.21.

Таблиця 3.5 – Робочий документ. Перевірка правильності заповнення первинних документів

№	Назва документа	Відхилення (+)					
		Відсутність номеру документа	Відсутність дати заповнення документа	Відсутність підпису матеріально відповідальної особи	Відсутність причини списання об'єкту	Відсутність підпису головного бухгалтера	Відсутність назви виду МШП
1	2	3	4	5	6	7	8
1	МШ-1 «Відомість на поповнення (вилучення) постійного запасу інструментів (пристосувань)»	-	+	-	-	+	-
2	МШ-2 «Картка обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів»	+	-	+	-	-	+
3	МШ-4 «Акт вибуття малоцінних та швидкозношуваних предметів»	+	-	-	-	+	-
4	МШ-6 «Особиста картка обліку спецодягу, спец. взуття і запобіжних пристосувань»	-	+	+	-	-	+
1	2	3	4	5	6	7	8
5	МШ-8 «Акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів»	-	-	+	+	-	-
6	МШ-5 «Акт на списання інструментів і обмін їх на придатні»	-	+	-	+	-	+

Підприємство ТОВ «ЗТМК»

Період перевірки з 01.01.21. до 31.12.2

Таблиця 3.6 – Робочий документ. Перевірка відповідності синтетичного та аналітичного обліку палива

Місяць	Головна книга				Регістри								Відхи- лення
	Залишок на початок місяця	Обороти		Залишок на кінець місяця	Синтетичного обліку			Аналітичного обліку					
		Д-т	К-т		Залишок на початок місяця	Обороти		Залишок на кінець місяця	Залишок на початок місяця	Обороти		Залишок на кінець місяця	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Січень	1333506,54	201	631	1562306,54	1333506,54	201	631	1562306,54	1333506,54	201	631	1562306,54	-
Лютий	1562306,54	201	631	1486924,36	1562306,54	201	631	1559719,54	1562306,54	201	631	1559719,54	+2587
Березень	1486924,36	201	631	1457626,25	1486924,36	201	631	1457626,25	1486924,36	201	631	1457626,25	-
Квітень	1457626,25	201	631	1445626,56	1457626,25	201	631	1445626,56	1457626,25	201	631	1445626,56	-

Продовження таблиці 3.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
равень	1445626,56	201	631	1399957,41	1445626,56	201	631	1398005,41	1445626,56	201	631	1398005,41	-1952
Червень	1399957,41	201	631	1345876,54	1399957,41	201	631	1345876,54	1399957,41	201	631	1345876,54	-

Звіт внутрішнього аудитора

Аудиторський звіт внутрішнього аудитора

Внутрішній аудитор Васильєва Н.О.

Місто Запоріжжя «23» лютого 2021р.

Проведена внутрішня перевірка ТОВ «ЗТМК», виробничих запасів у бюро активів.

за період з «01» лютого 2021р. по «22» лютого 2021р.

Підстава для проведення внутрішнього аудита наказ №21

Матеріально-відповідальні особи : Дворецька О.М.

Початок аудиту 01.02.2021.

Закінчення аудиту 24.02.2021.

Для підприємства ТОВ «ЗТМК» розроблені тести з метою підтвердження повноти й правильності організації обліку операцій з матеріалами, паливом, МШП та оцінки внутрішнього контролю.

Загальні відомості про ведення обліку операцій з матеріалами, паливом, МШП

Згідно Наказу про облікову політику використовується метод ФІФО оцінки операцій з матеріалами, паливом, МШП. Методи оцінки протягом звітного року не змінювались. Для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві використовується журнальна форма ведення обліку.

Облік операцій з матеріалами, паливом, МШП ведеться відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси». Всі операції з матеріалами, паливом, МШП відповідають критеріям визнання. На підприємстві розроблені схеми відображення на рахунках руху МШП. У всіх розрахунково-платіжних документах, відомостях по придбанню МШП податок на додану вартість виділяється окремим рядком.

На ТОВ «ЗТМК»:

– зберігання операцій з матеріалами, паливом, МШП відповідає вимогам щодо належного зберігання: охорона, страхування (технологічні умови, необхідні пристосування, запобігання псуванню), тощо;

– операцій з матеріалами, паливом, МШП, що знаходяться на складі і в експлуатації, закріплені за особами, відповідальними за їх зберігання і використання;

– використовуються попередньо пронумеровані документи, та їх видача реєструється в журналі (книгах) пронумерованих, прошнурованих, скріплених печаткою.

Періодичність проведення інвентаризації матеріалами, паливом, МШП 1 раз на рік. Здійснюється контроль за своєчасністю пред'явлення претензій за якістю та кількістю одержаних матеріалами, паливом, МШП. Проводиться контроль за точністю підрахунку первинних документів. Реєстри бухгалтерського обліку ведуться особами, обов'язки яких не залежать від обов'язків по придбанню, руху та зберіганню матеріалами, паливом, МШП.

Аналітичний облік матеріалами, паливом, МШП ведеться в розрізі їх найменувань. Всі операції, зв'язані з надходженням, переміщенням і відпусткою МШП, оформляються супровідними документами, форми яких затверджені у встановленому порядку. Облік надходження матеріалами, паливом, МШП. ведеться у розрізі постачальників та підзвітних осіб.

Належним чином оформлюються документи на одержання і відпуск матеріалами, паливом, МШП.. Документи мають назву організації, нумерацію, підписи спеціально уповноважених осіб, печатки.

На ТОВ «ЗТМК» існують договори про повну матеріальну відповідальність з працівниками, які безпосередньо пов'язані із зберіганням, відпуском. Усі матеріалами, паливом, МШП., що знаходяться на складі і в експлуатації, закріплені за особами, відповідальними за їх зберігання і використання. Кількісно – умовий облік матеріалами, паливом, МШП. ведеться бухгалтером, кількісний – майстром. Функцію контролю за

збереженням та використанням МШП виконує голова правління.

Матеріалами, паливом, МШП., які поступають на ТОВ «ЗТМК» відображаються в прибуткових відомостях на підставі відповідних документів.

При перевірці відповідності даних аналітичного і синтетичного обліку були виявлені відхилення, щодо номенклатурних номерів матеріалами, паливом, МШП., ці помилки були виправлені комірником та бухгалтером.

На підставі проведеного аудиту матеріалами, паливом, МШП. за 2020 рік на ТОВ «ЗТМК» можна зробити проміжний висновок що бухгалтерський облік матеріалів, паливом, МШП. відповідає вимогам законодавства України. Розрахунки та дані в аналітичному, синтетичному обліку достовірні є належна організація аналізованої ділянки обліку. Дані, що використовуються для фінансової та податкової звітності не містять суттєвих перекручень.

3.2 Удосконалення обліку матеріалів, палива та МШП на ТОВ «ЗТМК»

Бухгалтерський облік ПММ має низку проблемних питань, які необхідно вирішувати, наприклад: визначення первинних документів оприбуткування та списання на витрати ПММ, організації аналітичного обліку ПММ, документування операцій з ПММ, узагальнення інформації про ПММ, визначення залишків ПММ та інші.

Первинні документи для бухгалтерського обліку ПММ повинні підтвердити факт здійснення господарських операцій:

- придбання ПММ;
- оприбуткування ПММ;
- списання ПММ на витрати.

Первинним документом для оприбуткування ПММ, придбаного за кошти або КПК є чек РРО АЗС, в якому визначаються: дата, час заправки; вид пального; кількість відпущеного пального; ціна пального; вартість отриманого пального.

Первинним документом витрат ПММ можуть бути або подорожні листи, або Звіт про витрати ПММ.

Для контролю ПММ використовують форми аналітичного обліку витрат ПММ. Пропонуємо для практичного використання форму аналітичного обліку витрат ПММ «Звіт витрат ПММ», який складається кожним водієм протягом звітного періоду з використанням Excel.(табл.3.7)

Звіт придбання і використання ПММ підзвітною особою

П.І.Б _____

Посада _____

Марка автомобіля, рік випуску, обсяг двигуна, вид ПММ (бензин, газ, дизельне пальне) _____

Норма витрат ПММ – 13 л

Таблиця 3.7 – Залишок ПММ на початок звітного періоду – 15 л

Дата	Маршрут, мета поїздки	Пройдено (км)	Витрати ПММ (л)	Придбано (л)	Залишок (л)	Чек (сума, грн.)
1	2	3	4	5	6	7
01.11.2021	Назва пунктів	75	9,75	10	15,25	300,00
02.11.2021	Назва пунктів	80	10,40	-	4,85	
03.11.2021	Назва пунктів	53	6,89	20	17,96	600,00
...						
...						
30.11.2021						
Разом:		1 500	195	250	70	7 500

Графа 2 запропонованого Звіту відображає маршрут пересування автомобіля, мету поїздки, але якщо підприємство використовує спеціальні форми подорожнього листа, тоді графа 2 відображає номер шляхового листа, який повинен додаватися до Звіту.

Значення запропонованого Звіту полягає у здійсненні контрольних процедур:

- використання робочого часу;
- фактичної кількості пройдених кілометрів;
- автоматичний розрахунок показників звіту;

- визначенні фактичних витрат використання ПММ;
- оптимізація кількості бухгалтерських процедур аналітичного обліку ПММ.

Управлінський персонал на початок звітної періоду визначає планові показники ПММ для кожного підрозділу підприємства і контролює витрати ПММ протягом звітної періоду. Запропонований Звіт дозволяє отримати достовірну інформацію про фактичні витрат ПММ за певний проміжок часу, декада, місяць, квартал, кінець звітної періоду. Електронна форма Звіту дозволяє скласти електронні форми документів, наприклад, Відомості, для узагальнення інформації, її аналізу, коригуванню протягом звітної періоду. Відповідно до потреб управлінського персоналу узагальнення інформації про витрати на ПММ можна проводити за кожним водієм, підрозділом підприємства, підприємством, за центрами відповідальності виникнення витрат, за видами витрат, за видами ПММ та іншим напрямком.

Узагальнення інформації про витрати на ПММ відображаються в Відомості. Пропонуємо зразок Відомості для узагальнення інформації про витрати на ПММ за звітний період на підприємстві

Таблиця 3.8 – Узагальнена відомість витрат на ПММ за розрахунками готівкою за звітний період

Види витрат	План на рік	Фактичні витрати ПММ (грн.)					Відхилення від плану
		I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	3 початку року	
Собівартість реалізованої продукції							
Загальновиробничі витрати							
Адміністративні витрат							
Витрати на збут							
Інші операційні витрати							
Разом:							

Основою побудови аналітичного обліку ПММ, придбаного за кошти або КПК повинен бути Звіт придбання і використання ПММ підзвітною особою. На інформації якого визначається документальне забезпечення

аналітичного обліку ПММ для узагальнення інформації та її відображення в синтетичному обліку, реєстрах обліку, фінансовій звітності.

До складу запасів входять малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП), облік яких ведеться на рахунку 22 « Малоцінні та швидкозношувані предмети». Операції з оприбуткування МШП, руху МШП, визначення залишків МШП на кінець звітного періоду відображаються в бухгалтерському обліку відповідно до Наказу про облікову політику.

Таблиця 3.9 – Пропозиції щодо доповнення Наказу про облікову політику в частині МШП Загальні особливості бухгалтерського обліку МШП

Складові обліку	Особливості обліку
Класифікація МШП	Рекомендовано провести класифікацію: – за видами; – за групами
Первісна оцінка МШП придбаних за плату	– собівартість запасів, інші витрати (п.9. НП(С)БО 9 «Запаси»)
Первісна оцінка МШП від шляхів надходження	– виготовлені власними силами – виробнича собівартість (п.10.НП(С)БО 9) ; – внесок до статутного капіталу – справедлива вартість(п.11.НП(С)БО 9); – отриманих безоплатно – справедлива вартість(п.12.НП(С)БО 9) – при обміні на подібні МШП – балансова вартість переданих запасів (п.23.НП(С)БО 9); – при обміні на неподібні запаси – справедлива вартість отриманих МШП (п.13.НП(С)БО 9)
Первинні документи обліку	– затверджені типові форми первинних документів
Очікуваний термін використання	– менше року
Вартість МШП при їх передачі у використання	– виключаються зі складу активів; – одночасно виникають витрати, які входять до складу витрат: – собівартості продукції (робіт, послуг); – загальновиробничих витрат; – адміністративних витрат; – витрат на збут; – інші витрати операційної діяльності
Методи оцінки вибуття МШП	– метод FIFO;
	на термін фактичного використання: – організація оперативного кількісного обліку МШП здійснюється за місцями використання; – встановлюються особи, кому передані МШП (п.23.НП(С)БО 9)
Повернення МШП з експлуатації до складу	Визнається інший операційний дохід

Бухгалтерський облік МШП складається з синтетичного обліку МШП, аналітичного обліку МШП, складського обліку МШП. Складський облік МШП забезпечений типовими формами первинних документів, які суб'єкти підприємницької діяльності можуть використовувати у практичній діяльності для відображенні операцій руху МШП. Для відображення узагальнення інформації про рух і стан МШП на кінець звітного періоду підприємства повинні розробити певні види документального забезпечення. Одним із таких документів є «Книга складського обліку МШП», зразок сторінки книги наведено в таблиці 3.10.

Переваги запропонованої форми: відображає шляхи надходження МШП та шляхи використання МШП, що надає змогу здійснювати контрольні процедури по надходженню і використанню МШП; У разі виявлення арифметичної помилки відображення інформації про МШП в аналітичному та синтетичному обліку, зменшує час на її виявлення, тому, що є назва та номер первинного документу, на підставі якого робився запис; містить необхідні статистичні дані для аналізу руху МШП; відображає МШП, які були списані за фактом виявлення нестач, шахрайств, зловживань, а також за втратою якісних показників їх використання. До речі, інформація про надходження запасів від шляхів надходження в документах бухгалтерського, окрім деяких форм, первинних документів не відображається.

3.3 Удосконалення контролю матеріалів, палива та МШП на ТОВ «ЗТМК»

Управлінський персонал, для отримання впевненості у достовірності інформації бухгалтерського обліку, а також у професійності робітників облікового персоналу проводять внутрішній аудит запасів.

Для проведення внутрішнього аудиту бухгалтерського обліку запасів складаються певні документи внутрішньої перевірки. Контроль означає аналіз отриманих результатів проведення аудиторських процедур та їх порівняння з відповідними плановими, нормативними, законодавчими вимогами з метою виявлення помилок та надання пропозицій щодо ефективності об'єкту контролю. Документальне забезпечення внутрішньої перевірки виділяє основні документи, які необхідно оформлювати перед початком внутрішньої перевірки, у процесі виконання перевірки. Одним із головних документів є складання загального плану аудиторської перевірки, який охоплює весь процес внутрішньої перевірки від початку до кінця перевірки. Пропонуємо один із варіантів складання документу, з якого фактично починається підготовка до внутрішньої перевірки, яка відповідає рекомендаціям Міжнародних стандартів аудиту та використовуються в Україні в якості національних.

Таблиця 3.11 – Загальний план перевірки бухгалтерського обліку матеріалів, палива, МШП

№з/п	Етапи перевірки	Мета	Завдання	Термін	Виконавець
2.	Етап фактичної перевірки	Отримати впевненість у достовірності результатів проведеної інвентаризації	-перевірка правильності документального оформлення проведення інвентаризації; -перевірка достовірності і правильності відображення результатів інвентаризації в бухгалтерському обліку		
3.	Основний	Отримати докази для висловлення думки перевіряючого про достовірність бухгалтерського обліку матеріалів, палива, МШП	– якісно виконати процедури з перевірки; -оформити робочі документи виконання процедур з контролю ; -оформити підсумкові документи проведеної внутрішньої перевірки; – виконати аналітичні процедури		
4.	Заключний	Висловлення думки про достовірність відображення інформації в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності	-виконання заключних процедур; – оформлення звіту внутрішнього аудитора,		

Міжнародні стандарти аудиту пропонують аудиторам здійснити оцінку систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю. За результатами оцінки перевіряючий визначає методику контролю і обсяг перевірки.

Вивчення системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю не виділяються окремим етапом, але завжди проводиться. Анкетування є одним із видів документування результатів оцінки, яке передбачає перелік питань, на які необхідно відповісти «Так» чи «Ні». Негативні відповіді свідчать про відсутність внутрішнього контролю, визначає його проблемні питання.

Пропонуємо зразок Анкети для оцінки систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю.(Табл.3.12)

Таблиця 3.12 – Анкета аналізу системи внутрішнього контролю

№з/п	Зміст питання	Відповідь		Примітки
		Так	Ні	
1	2	3	4	5
1.	Чи ознайомлені Ви з основними методологічними принципами обліку запасів відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» та до Наказу про облікову політику?			
2.	Чи існує на підприємстві відділ внутрішнього контролю?			
3.	Чи задовольняє Вас розподіл прав і обов'язків економічних відділів підприємства?			
4.	Чи розроблені посадові інструкції?			
5.	Чи розроблені на підприємстві положення про структурні підрозділи?			
6.	Чи проводиться оперативний економічний аналіз діяльності підприємства			
7.	Чи проводиться фінансовий аналіз діяльності підприємства за звітний період?			
8.	Чи проводяться контрольні процедури для визначення тотожності інформації синтетичного та аналітичного обліку запасів?			
9.	Чи проводяться раптові інвентаризації запасів?			
10.	Чи проводиться інвентаризація запасів перед складанням фінансової звітності?			
11.	Чи достатній професійний рівень робітників бухгалтерії?			
12.	У бухгалтерії висока плинність кадрів?			
13.	Чи були внесені зміни до Наказу про облікову політику протягом звітного періоду?			
14.	Чи проводиться перевірка своєчасності, повноти оприбуткування запасів?			
15.	Чи проводиться арифметична перевірка визначення первісної вартості запасів?			
16.	Чи є Робочий план рахунків на підприємстві?			

Продовження таблиці 3.12

1	2	3	4	5
17.	Чи здійснюються контрольні процедури контролю оборотної відомості?			
18.	Чи проводиться перевірка оформлення первинних документів відповідно до чинного законодавства?			
19.	Чи були виявлені неточності відображення інформації в бухгалтерському обліку:			
20.	– матеріалів			
21.	– ПММ			
22.	– МШП			
23.	Чи задовольняє Вас форма бухгалтерського обліку?			

Основним документом внутрішньо є перевірки є програма конкретної перевірки, в якому визначаються задачі внутрішньої перевірки, виконання яких здійснюється перевіряючим в межах даної перевірки. У великих обсягах перевірки перевіряючий визначає вибірковий метод перевірки інформації, а також основні об'єкти перевірки.

Таблиця. 3.13 - Програма внутрішньої перевірки матеріалів, ПММ, палива

№ з/п	Перелік процедур з внутрішньої перевірки	Докази	Індекс робочого документа	Примітки
1	2	3	4	5
1.	Перевірка методологічних принципів формування інформації про запаси у Наказі про облікову політику відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» інших законодавчо-нормативних документів, щодо організації бухгалтерського обліку запасів	Законодавчо-нормативні матеріали, Наказ про облікову політику, Положення про організацію бухгалтерського обліку, інші внутрішні документи	РД-1	
2.	Перевірка достовірності визначення залишків матеріалів, ПММ, МШП на початок звітного періоду	Аналітичний облік, синтетичний облік, облікові реєстри, фінансова звітність	РД-2	

Продовження таблиці 3.13

1	2	3	4	5
3.	Перевірка повноти оприбуткування: – матеріалів; – ПММ; – МШП	Рахунок-фактура, ТГН, первинні документи	РД-3.1 РД-3.2 РД-3.3	
4.	Взаємна документальна перевірка основних показників: номенклатури, ціни, кількості, дат оприбуткування при оприбуткуванні: – матеріалів; – ПММ; – МШП	Договори, накладні, рахунки-фактури, прибуткові ордери, Акти приймання	РД-4.1 РД-4.2 РД-4.3	
5.	Перевірка правильності відображення в облікових регістрах оприбуткування: – матеріалів; – ПММ; – МШП	Первинні документи, Акти приймання, журнал 5	РД-5.1 РД-5.2 РД-5.3	
6.	Зустрічна перевірка довіреностей, виданих підприємством на отримання: – матеріалів; – МШП	Книжка довіреностей, Журнал обліку довіреностей, лист-відповідь постачальника	РД-6.1 РД-6.2	
7.	Перевірка правильності і достовірності визначення кількості ПММ, придбаних за кошти, або КПК та відображення в обліку	Чек РРО, Звіт водія, прибутковий ордер, рахунок 203, журнал 5	РД-7	
8.	Перевірка правильності визначення кількості ПММ, придбаного за талонами	Книга обліку талонів, розрахункові документи, прибутковий ордер, рахунок 203, журнал 5	РД-8	
9.	Документальна перевірка списання матеріалів у виробництво	Накладні, лімітно – забірна картка, Акт – вимога, картки складського обліку, Книга складського обліку	РД-9	
10	Перевірка достовірності відображення повернутих невикористаних або бракованих матеріалів на склад	Довідки, Акт – вимога, картки складського обліку, Книга складського обліку	РД-10	

Продовження таблиці 3.13

1	2	3	4	5
11.	Перевірка правильності визначення матеріальних затрат у фактичній собівартості готової продукції	Звіт виробництва, кошторис, субрахунок 201, Журнал 5	РД-11	
12.	Перевірка достовірності інформації списання ПММ на відповідні види витрат	Довідки, рахунки обліку, маршрутні листи, Звіти водіїв	РД-12	
13.	Перевірка достовірності і правильності передачі МШП у використання	Накладні, лімітно – забірна картка, картки складського обліку, Книга складського обліку	РД-13	
14.	Перевірка достовірності аналітичного обліку МШП	Первинні документи, накладні, лімітно – забірна картка	РД-14	
15.	Перевірка правильності визначення первісної вартості матеріалів	Договір, рахунок-фактура, супровідні документи, прибутковий ордер	РД-15	
16.	Перевірка правильності визначення первісної вартості МШП	Договір, рахунок-фактура, супровідні документи, прибутковий ордер	РД-16	
17.	Перевірка правильності визначення первісної вартості ПММ	Договір, талони, чеки РРО, відомості, Звіти водіїв, прибуткові ордери	РД-17	
18.	Перевірка правильності визначення оцінки матеріалів, відповідно до обраного методу, списаних у виробництво	Прибутковий ордер, накладна, лімітно – забірна картка, Звіт виробництва, довідки	РД-18	
19.	Перевірка правильності визначення оцінки МШП, відповідно до обраного методу, переданих у використання	Прибутковий ордер, накладна, лімітно – забірна картка, довідки	РД-19	

Продовження таблиці 3.13

1	2	3	4	5
20.	Перевірка правильності визначення залишків на кінець звітного періоду: – матеріалів, – ПММ; – МШП	Картки складського обліку, рахунки обліку, реєстри обліку	РД-20.1 РД-20.2 РД-20.3	
21	Перевірка правильності, достовірності, тотожності інформації аналітичного та синтетичного обліку: – матеріалів; – ПММ; МШП	Аналітичні рахунки, синтетичні рахунки, оборотні відомості, облікові реєстри	РД-21.1 РД- 21.2 РД-21.3	
22	Перевірка повноти, достовірності відображення інформації у фінансовій звітності: – матеріалів; – ПММ; – МШП	Фінансова звітність, облікові реєстри, оборотна відомість, Головна книга	РД-22.1 РД-22.2 РД-22.3	

Таблиця 3.14 – Робочий документ РД– 5.1.1. Взаємна документальна перевірка основних показників: номенклатури, ціни, кількості, дат оприбуткування при оприбуткуванні матеріалів в січні, липні, листопаді поточного звітного періоду

Найменування матеріалів	Кількість отриманого матеріалу			Ціна отриманого матеріалу			Відхилення Кількість/ціна
	Рахунок-фактура	Прибутковий ордер	Акт приймання	Рахунок-фактура	Прибутковий ордер	Акт приймання	
1	2	3	4	5	6	7	
Січень							
Матеріал А	160	150	160	85,00	85,00	85,00	Гр.3=– 10
Матеріал Б	200	200	200	130,00	180,00	180,00	Гр.5= +60,00
Липень							
Матеріал А	230	230	260	85,00	85,00	85,00	Гр.4=+30,00
Матеріал Б	600	600	600	130,00	160,00	160,00	Гр.6, Гр.7 =+30,00
Листопад							
Матеріал А	100	100	120	150,00	150,00	150,00	Гр.4=+20
Матеріал Б	500	500	300	160,00	160,00	130,00	Гр.7= -30,00

Продовження таблиці 3.16

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Петров І.І.		85	-	-	-	-	-	85	-	-	-	
Іванов А.А.		-	-	400	-	-	-	-	60 0	-	-	
Гуров Б.К.		600	-	-	-	-	-	-	-	60 0	-	
Ткач Д.Н.		-	500	-	-	-	-	-	-	-	50 0	
Книш О.Д.					30 0				40 0			

Таблиця 3.17 – Робочий документ РД – 18. Перевірка правильності визначення оцінки матеріалів, відповідно до обраного методу, списаних у виробництво

Найменування матеріалів	Метод оцінки вибуття матеріалів	Розрахунок вартості матеріалів		Відхилення Гр. 3 – Гр. 4
		За даними аудиту	За даними обліку	
1	2	3	4	5
Матеріал А	ФІФО	187,00	178,00	- 9,00
Матеріал Б	Середньозваженої собівартості	690,00	590,00	- 100,00
Матеріал С	ФІФО	730,00	780,00	+ 50,00

Таблиця 3.18 -. Робочий документ РД– 20. 3. Перевірка правильності визначення залишку МШП на кінець звітного періоду

Показники	За даними аудиту (грн.)	За даними обліку (грн.)	Відхилення
1	2	3	4
Залишок МШП на початок звітного періоду			
Надійшло МШП протягом звітного періоду			
Передано у використання			
Повернуто на склад			
Списано протягом звітного періоду			
Залишок на кінець звітного періоду			

Внутрішня комісія не тільки фіксує недоліки, та відхилення від заданих параметрів, а головне, проводить аналіз та надає оцінку функціонування суб'єкта господарювання, прогнозує комерційну діяльність підприємства відповідно принципу безперервності діяльності

Отже, Бухгалтерський облік ПММ має низку проблемних питань, які необхідно вирішувати, наприклад: визначення первинних документів оприбуткування та списання на витрати ПММ, організації аналітичного обліку ПММ, документування операцій з ПММ, узагальнення інформації про ПММ, визначення залишків ПММ та інші.

Запропонований Звіт дозволяє отримати достовірну інформацію про фактичні витрат ПММ за певний проміжок часу, декада, місяць, квартал, кінець звітного періоду. Електронна форма Звіту дозволяє скласти електронні форми документів, наприклад, Відомості, для узагальнення інформації, її аналізу, коригуванню протягом звітного періоду. Відповідно до потреб управлінського персоналу узагальнення інформації про витрати на ПММ можна проводити за кожним водієм, підрозділом підприємства, підприємством, за центрами відповідальності виникнення витрат, за видами витрат, за видами ПММ та іншим напрямком.

Для відображення узагальнення інформації про рух і стан МШП на кінець звітного періоду підприємства повинні розробити певні види документального забезпечення. Одним із таких документів є «Книга складського обліку МШП», зразок сторінки книги наведено в таблиці.6

Міжнародні стандарти аудиту пропонують перевіряючим здійснити оцінку систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю.

В роботі запропоновані: загальний план проведення перевірки бухгалтерського обліку матеріалів, палива та МШП. Тест для оцінки систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю, програма внутрішнього аудиту матеріалів, палива та МШП, форми робочих документів контролера, форма підсумкового документа за результатами внутрішньої перевірки бухгалтерського обліку.

Запропоновані пропозиції по удосконаленню бухгалтерського обліку матеріалів, ПММ, МШП мають практичне значення. Запропоновані зразки основних документів перевірки матеріалів, ПММ, МШП, які використовуються на етапі планування внутрішньої перевірки так і при виконанні процедур з перевірки.

ВИСНОВКИ

У дослідженні вирішено актуальну науково-прикладну проблему, що полягає в удосконаленні обліку і контролю матеріалів, палива та МШП. Одержані результати дають змогу зробити такі висновки:

Таким чином, проаналізувавши теоретичні основи обліку та контролю запасів на підприємстві, можна узагальнити:

1. Виробничі запаси – це невід’ємна частина процесу виробництва. Під цим терміном треба розуміти активи, які є у вигляді сировини й матеріалів; купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів; палива; тари й тарних матеріалів; будівельних матеріалів; матеріалів, переданих в переробку; запасних частин; матеріалів сільськогосподарського призначення; інших матеріалів, що будуть передані у виробництво. Вони є частиною підприємства, проте на даний момент перебувають на стадії незавершеного виробництва. Основною їх метою є перехід до розділу готової продукції чи товарів. Проте за потреби можуть бути реалізовані. Метою внутрішнього контролю запасів підприємства є мінімізація порушень з неповного або несвоєчасного нарахування та сплати податків.

2. Надважливою умовою для ефективного функціонування підприємства є класифікація виробничих запасів по видам, яка буде створена з урахуванням специфіки галузі в якій працює підприємство.

3. Таким чином в бухгалтерському обліку виробничі запаси оцінюють за кожним етапом їх надходження, використання чи зберігання. Оцінка має бути реальною, відображати дійсну величину об’єктів обліку. Цю інформацію використовують для складання фінансової звітності.

4. Для посилення внутрішнього контролю використання матеріалів, бухгалтерських облік матеріалів необхідно розглядати як облік, який має три складові: аналітичний облік на складі, аналітичний облік матеріалів у виробництві готової продукції, синтетичний облік матеріалів, який використовується для виготовлення готової продукції.

Для обліку виробничих запасів, в тому числі матеріалів та палива,

відповідно до плану рахунків використовують однойменний рахунок 20, який має в свою чергу 9 субрахунків

5. Матеріали, як один із видів запасів, відносяться до виробничих запасів. Це означає, що на субрахунку 201 «Сировина й матеріали» обліковуються матеріали, які використовуються для виготовлення готової продукції.

На субрахунку 203 «паливо» (нафтопродукти, тверде паливо, мастильні матеріали) обліковуються наявність та рух палива, що придбається чи заготовляється для технологічних потреб виробництва, експлуатації транспортних засобів, а також для вироблення енергії та опалення будівель.

В бухгалтерському обліку при зарахуванні МШП на баланс аналізується очікуваний строк корисного використання (без урахування вартості). Якщо він менший за рік, то цей актив належить до МШП. Якщо ж цей строк більший від року, але вартість не перевищує 20 000 грн., то це малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА). Вартісний критерій також може визначатися підприємством самостійно.

Рахунок 22 «МШП» призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух малоцінних та швидкозношуваних предметів, що належать підприємству та знаходяться у складі запасів.

6. Бюро обліку активів ТОВ «ЗТМК» займається обліком виробничих запасів, а зокрема обліком матеріалів, палива та МШП. Облікові працівники здійснюють збір, реєстрацію і обробку даних, що формуються в системі бухгалтерського обліку. На ТОВ «ЗТМК» створюється тимчасова комісія з аудиту. Робота цієї комісії проводиться відповідно календарного та індивідуального планів робіт, які затверджує керівник підприємства. Для відображення операцій, пов'язаних з рухом матеріалів, палива та МШП використовують типові форми первинних документів.

7. Аналіз активів підприємства за період 2018-2020 рр. дозволив зробити наступні висновки, Найбільшу питому вагу в загальній вартості

оборотних активів займають виробничі запаси, відповідно у 2018 році вони займають 12% в оборотних активах, у 2019 – 16% і в 2020 – 13% відповідно. Що стосується 2018 та 2019 років така тенденція позитивно впливає на діяльність підприємства, оскільки збільшення оборотних активів призводить до збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції без залучення додаткових фінансових ресурсів. Але їх незначне зниження в 2020 році вказує на нестабільну роботу комбінату.

Аналіз джерел формування пасивів дозволив зробити наступні висновки: найбільшу питому вагу в пасивах ТОВ «ЗТМК» власний капітал (у 2018 – 69%, у 2019 – 57, у 2017 – 18% в загальній сумі пасивів) та поточні зобов'язання (у 2018– 31%, у 2019– 43%, у 2020 – 82% в загальній сумі пасивів). Але зменшення власного капіталу є негативним явищем, адже чим вищою є частка власного капіталу, тим менше ризиків як для власників, так і для кредиторів підприємства. Зростання обсягів позикового капіталу також є негативним показником, так як це може посилити фінансову нестійкість підприємства та підвищити ступінь його фінансових ризиків.

Аналізуючи показники ліквідності, у 2018 році коефіцієнт покриття і швидкої ліквідності, що свідчить про стабільність ситуації на ТОВ «ЗТМК» Але вже у 2019 і 2020 роках ці коефіцієнти значно знижуються, що показує про незабезпеченість підприємства власними коштами.

Аналізуючи дані, спостерігається стрімке зниження коефіцієнтів ліквідності, що свідчить про нестабільну ситуацію ТОВ «ЗТМК» так як ці показники показують на скільки підприємство забезпечене власними оборотними коштами і чи зможе у встановлений термін розрахуватися по своїм короткостроковим обов'язкам.

8. За даними фінансового обліку та звітності за період з 01.01.2020р. по 31.12.2020р. року аудитором перевірено таку документацію: установчі документи, первинні документи з обліку матеріалів, палива та мшп, реєстри бухгалтерського обліку та фінансову звітність. Для перевірки було зібрано достатньо даних для висновку

Перевіряючий керувався законодавством України в галузі господарської діяльності та оподаткування, встановленим порядком ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, міжнародними стандартами аудиту.

9. Бухгалтерський облік ПММ має низку проблемних питань, які необхідно вирішувати, наприклад: визначення первинних документів оприбуткування та списання на витрати ПММ, організації аналітичного обліку ПММ, документування операцій з ПММ, узагальнення інформації про ПММ, визначення залишків ПММ та інші.

Запропонований Звіт дозволяє отримати достовірну інформацію про фактичні витрат ПММ за певний проміжок часу, декада, місяць, квартал, кінець звітного періоду. Електронна форма Звіту дозволяє скласти електронні форми документів, наприклад, Відомості, для узагальнення інформації, її аналізу, коригуванню протягом звітного періоду. Відповідно до потреб управлінського персоналу узагальнення інформації про витрати на ПММ можна проводити за кожним водієм, підрозділом підприємства, підприємством, за центрами відповідальності виникнення витрат, за видами витрат, за видами ПММ та іншим напрямком.

Для відображення узагальнення інформації про рух і стан МШП на кінець звітного періоду підприємства повинні розробити певні види документального забезпечення. Одним із таких документів є «Книга складського обліку МШП», зразок сторінки книги наведено в таблиці.6

Міжнародні стандарти аудиту пропонують перевіряючим здійснити оцінку систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю.

В роботі запропоновані: загальний план проведення перевірки бухгалтерського обліку матеріалів, палива та МШП. Тест для оцінки систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю, програма внутрішнього аудиту матеріалів, палива та МШП, форми робочих документів контролера, форма підсумкового документа за результатами внутрішньої перевірки бухгалтерського обліку.

Запропоновані пропозиції по удосконаленню бухгалтерського обліку матеріалів, ПММ, МШП мають практичне значення. Запропоновані зразки основних документів перевірки матеріалів, ПММ, МШП, які використовуються на етапі планування внутрішньої перевірки так і при виконанні процедур з перевірки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.99 р. №996-XIV зі змінами та доповненнями. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Лист ДФС від 14.11.2017 №2613/6/99-99-15-02-02-15/ПК URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10 січня 2007 р. №2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» – IAS/ Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_021
5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» від 02.09.2014р. №879: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
6. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» Затверджене наказом Міністерства фінансів України №246 від 20.10.99 р. (ред.01.01.15р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99/ed20150101>
7. Податковий кодекс України – Офіційний документ ВРУ №2755-VI від 02.12.2010 р. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/2755-17>
8. Постанова Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування)матеріальних цінностей від 22 січня 1996 р. N 116 URL [//zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99)
9. Правління Національного Банку України «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей

банків України» _URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1650-04>

10. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2019 р. №2258-VIII. URL: <http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
11. Про затвердження Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ МФУ від 30.11.1999 р. №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
12. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ МФУ від 30.11.1999 р. №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.
13. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ МФУ від 31.12.1999 р. №318. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>.
14. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку – Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 №88. URL: <http://www.dtk.com.ua>.
15. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів – Наказ Міністерства статистики України №193 від 21 черв. 1996 URL:<http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0193202-96>
16. Багрій П. І., Дорогунцов С. І. Економічний словник. – Укр. Радянська енциклопедія Академії наук УРСР, 1973. – 621 с.
17. Безруких, П. С. Бухгалтерский учет – М.: Бухгалтерский учет, 2002. – 719 с
18. Белова, Ірина, Ірина Єфимець Інвентаризація як метод обліку і контролю : зміст, мета та завдання // Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в

- умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю м. Тернопіль, 30 берез. 2017 р.] / редкол. : Р. Ф. Бруханський, І. М. Белова, А. Гасьор [та ін.]. – Тернопіль : Крок, 2017. – С. 8-11.
19. Белова, Ірина. Історичний огляд правового забезпечення розвитку обліку та контролю// Прикладна економіка – від теорії до практики : зб. тез доп. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 15 жовт. 2015 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Ю. І. Гайда [та ін.]; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. – С. 9-13.
20. Белуха Н.Т. Аудит учебник. – К. Знання, 2000. – 769с.
21. Беляєв Ю. Політична економія КНЕУ. – 2002. Бізнес: словник-довідник / укл. В. Бойко та ін. – КИЇВ: Україна, 1995 – 157 с.
22. Бордюк А. В. Методологічні та нормативно-правові аспекти аудиту підприємницької діяльності: монографія – К.: Кондор, 2005. – 536 с.
23. Бородкин А. С., М. А. Шевчук. Учет в объединении и предприятии Киев : Техника, 1978. 174 с.
24. Бутинець Ф.Ф., В. Мних, О.В. Олійник. Економічний аналіз. Практикум: Навчальний посібник для студентів ВУЗів. Житомир : ЖУТУ, 2000. 416с.
25. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку: підруч. для студ. ВНЗ. Житомир : ПП «Рута», 2003. 444 с
26. Васильєва Н.О. Подмешальська Ю.В. Формування первинного документообігу на підприємстві : *Молода наука 2021*: Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених. Запоріжжя: ЗНУ, 2022, Т 5. С. 165-169.
27. Верба В.А, О.М. Гребешкова, О.В. Ворстяков. Проектний аналіз: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. -К: КНЕУ, 2002. –297с.
28. Давидов Г. М. Звітність підприємств: навч. посіб. К.: Знання, 2010

29. Економічна сутність виробничих запасів та напрямки їх дослідження Інна Юркова // Економічний аналіз. – 2012. – Вип. 11, ч. 4. – С. 301-304.
30. Камишанов П.І. Практичний посібник з аудиту-М. Інфра, 2003. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Основи аудиту: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Львів: Піча Ю.В.; К.: «Каравела»; Львів: «Новий Світ -2000», 2002. – 504 с.
31. Ковалев, В. В. Введение в финансовый менеджмент [Текст] / В. В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 768 с.
32. Коваленко А.М. Бухгалтерський облік в Україні: Від теорії до практики / А.М. Коваленко, С.С. Хомяк, І.Г. Киян, О.Г. Харитонova; за ред. А.М. Коваленко. – Дніпро–петровськ: ВКК «Баланс – Клуб», 2006. – 1024 с.
33. Кужельний М. В., Левицька С. О. Організація обліку: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с
34. Лень, В. С. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика [Текст] : навч. посібн. / В. С. Лень, В. В. Гливенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 556 с.
35. Лишиленко, О. В. Бухгалтерський облік [Текст] : підручник / О. В. Лишиленко. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : ЦУЛ, 2009. – 670
36. Макаренко А.П. Фінансовий облік 2 : метод. вказівки до виконання курсової роботи для студ. ЗДІА спец. 6.030509 «О і А» ден. та заоч. форм навчання / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста ; ЗДІА. – Запоріжжя : ЗДІА, 2012. – 96 с.
37. Макаренко А.П. Фінансовий облік 1 : навч. посібник для ВНЗ : [рек. М-вом освіти і науки, молоді та спорту України] / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Г.М. Бескоста ; ЗДІА. – Запоріжжя : ЗДІА, 2011. – 372 с.
38. Меліхова Т.О. Аудит : метод. вказівки до виконання курсової роботи

- для студ. ЗДІА спец. 6.030509 «О і А» ден. та заоч. форм навчання / Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста ; ЗДІА. – Запоріжжя : ЗДІА, 2012. – 68 с.
39. Михалевич, С. Класифікація виробничих запасів для ефективної організації обліку (на прикладі швейних підприємств) [Текст] / Світлана Михалевич // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №4. – С. 36-40.
40. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики : пер. з англ. / [О.В. Селезньов, О.Л. Ольховікова, О.В. Гик, Т.Ц. Шарашидзе та ін.]. – К.: СТАТУС, 2006. – 1152 с.
41. Оглобин А.А. Планирование и контроль запасов материальных ресурсов предприятий в условиях новой экономической реформы: Дис. канд. эк. наук: 08.00.21. – Свердловск, 1989. – 243 с.
42. Олійник Т.О. Інвентаризація запасів / Олійник Т.О. // Бухгалтерія. – 2010. – №3. – С. 116-119.
43. Організація і методика економічного аналізу : навч.-метод. посібник для студ. ЗДІА галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030509 «О і А» / Т. О. Меліхова, О. В. Гамова, Ю. В. Подмешальська ; ЗДІА. – Запоріжжя : ЗДІА, 2013. – 238
44. Пилявець, І. М. Нормативно-правова база обліку виробничих запасів на аграрних підприємствах [Текст] / І. М. Пилявець // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. – 2016. – №2. – С. 25-26.
45. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 660 с.
46. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия; 4-е изд./ Г.В. Савицкая. – Минск: Новое знание, 1999. – 688с.
47. Сахарцева І.І. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник з виконання практичних завдань / І.І. Сахарцева, Г.А. Семенов, Г.М. Бескоста. – К.: Кондор, 2005. – 556с.
48. Сонко, В. Бухгалтерський облік [Текст] : [навч. посібн. для

студентів спеціальності «Облік і аудит» вищ. навч. закл.] / В. Сонко. – Тернопіль: Астон, 2005. – 496 с.

49. Теорія економічного аналізу : навч.-метод. посібник для студ. ЗДІА спец. 6.030601 «Менеджмент», 6.030509 «О і А» ден. та заоч. форм навчання / Т. О. Меліхова, О. В. Гамова ; ЗДІА. – Запоріжжя : ЗДІА, 2011. – 227 с.
50. Теорія і методика документування в обліку і аудиті Ч. 1 : навч.-метод. посібник для студ. ЗДІА спец. 6.030509 «О і А» ден. та заоч. форм навчання / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Л.В. Таратута, Т.О. Меліхова, Л.А. Птіцина ; ЗДІА. – Запоріжжя : ЗДІА, 2011. – 194 с.
51. Теорія і методика документування в обліку і аудиті Ч. 2 : навч.-метод. посібник для студ. ЗДІА спец. 6.030509 «О і А» ден. та заоч. форм навчання / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Л.В. Таратута, Т.О. Меліхова, Л.А. Птіцина ; ЗДІА. – Запоріжжя : ЗДІА, 2011. – 127 с.
52. Титенко Л.В. Економічна сутність виробничих запасів / Л.В. Титенко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – №18. – С. 361-369.
53. Швець, И. Б. Управление производственными запасами на предприятии : монография / НАН Украины. Ин-т экономики пром-ти. – Донецк, 2003. – 182 с

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного балансу (світлоарту)
бухгалтерського обліку 1 "Звітні дані станом на фінансовий звітний період"

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАПОРІЗЬКА ТИТАНО-МАГНІЄВА КОМІНАТА"** Дата (рік, місяць) **2019** за ЄДРПОУ **38983006**

Територія **ЗАПОРІЗЬКА** за КОАТУУ **2310136600**

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю** за КОПФП **240**

Вид економічної діяльності **Виробництво інших кольорових металів** за КВЕД **24.45**

Середня кількість працівників **3 379**

Адреса, телефон **вулиця ТИТЛІНЧУКА, буд. 18, Запорізький р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69600** 0612893655

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники звіту показують в гривнях з копійками)

Складено (зроблено компанією "ч" у ліквідній кінстанції):
за періодом (оприлюднено) бухгалтерського обліку V

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
31 грудня 2019 р.

Форм №1 Бюл за ДКУ/1/ 1801001

А К Т И В	Код підлас	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду	
		1	2	3	4
I. Нематеріальні активи					
Нематеріальні активи	1000		1 640		240
патенти	1001		2 673		5 282
накопичена амортизація	1002		1 033		5 042
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005		120 552		141 833
Освоєні зобов'язання	1010		40 804		354 359
патенти	1011		474 273		526 640
заводи	1012		133 469		172 281
Інвестиційна нерухомість	1015		-		-
Перевідна вартість інвестиційної нерухомість	1016		-		-
Знач інвестиційної нерухомість	0117		-		-
Довгострокові біологічні активи	1020		-		-
Перевідна вартість довгострокових біологічних активів	1021		-		-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		-		-
Довгострокові фінансові інвестиції:					
акції об'єктовані за методикою участі в капіталі					
акції підприємств	1030		-		-
інші фінансові інвестиції	1035		-		-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-		-
Відтворені валютні активи	1045		3 819		63 611
Гривні	1050		-		-
Відтворені аквізиторські витрати	1060		-		-
Залишок коштів у централізованих управлінських резервах фондів	1065		-		-
Інші необоротні активи	1090		-		-
Усього за розділом I	1095		466 815		568 043
II. Оборотні активи					
Залишки	1100		348 543		476 426
Виробничі запаси	1101		291 031		258 193
Готові виробництва	1102		130 335		137 414
Готівка в обігу	1103		148 999		80 766
Товари	1104		58		3
Початок біологічних активів	1110		-		-
Довідки на переопрацювання	1115		-		-
Векселі одержані	1120		-		-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125		251 511		236 394
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	1130		18 197		30 094
з бюджетом	1135		144 312		127 036
у тому числі з відлітку на прибуток	1136		44 101		8 131
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нерезидентних компаній	1140		-		-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-		-
Інші поточна дебіторська заборгованість	1155		161 287		982
Початок фінансові інвестиції	1160		-		-
Гривні та їх еквіваленти	1165		382 469		382 030
Гривні	1166		7		11
Рахунки в банках	1167		382 462		382 019
Витрати майбутніх періодів	1170		87		131
Частка переопрацювання у страхових резервах	1180		-		-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181		-		-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		-		-

Прізвище	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАКРІЗЬКИЙ ТИТАНО-МАГНІСНИЙ КОМБІНАТ" (підприємство)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ
			2017 01 01 38983006

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2016 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801093

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рапорта	За звітний період	За аналітичний період конкретного місяця
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	985 950	1 020 608
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(909 283)	(797 472)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	76 667	223 136
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиця в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	85 485	246 258
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(111 261)	(75 180)
Витрати на збут	2150	(9 741)	(7 454)
Інші операційні витрати	2180	(143 784)	(225 238)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	161 522
збиток	2195	(102 634)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	69 803	23 700
Інші доходи	2240	60 725	12 917
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(26 452)	(61 646)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ**
"ЗАПОРІЗЬКИЙ ТИТАНО-МАГНІЄВИЙ КОМБІНАТ"
 (найменування)

Дата (рік, місяць, число)
 за СДРІОУ

КОДИ		
2018	01	01
38983006		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за Рік 2017 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 383 833	985 950
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 260 078)	(909 283)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	123 755	76 667
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	63 876	85 124
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(133 361)	(111 261)
Витрати на збут	2150	(21 692)	(9 741)
Інші операційні витрати	2180	(91 441)	(143 784)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(58 863)	(102 995)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	65 573	69 803
Інші доходи	2240	12 458	60 725
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(14 778)	(26 438)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Додаток 1
до Інформаційного повідомлення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Звітність наміс до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАПОРІЗЬКИЙ ТИТАНО-МАГНІЄВИЙ КОМБІНАТ"	Дата (рік, місяць, число)	2017	01	01
Територія	ЗАПОРІЗЬКА	за ЄДРПОУ	38983006		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	2310136600		
Вид економічної діяльності	Виробництво інших кольорових металів	за КОСРГ	240		
Середня кількість працівників	3 416	за КВЕД	24.45		
Адреса, телефон	вулиця ТЕПЛИЧНА, буд. 18, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69600	0612898200			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма М2), грошові показники якого виводяться з гривень з кошілками)					
Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці): за поліпшенням (стандартним) бухгалтерського обліку	V				
за міжнародним стандартом фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 р.

Форм. №1 Код за ДКУД 1701001

А К Т И В	Код п/ма	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
І	2	3	4
I. Нематеріальні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 162	91
первісна вартість	1001	1 408	1 408
накопичена амортизація	1002	246	1 317
Нематеріальні нематеріальні активи	1003	86 425	84 365
Основи засоби	1010	331 700	348 682
первісна вартість	1011	397 727	445 455
зносо	1012	66 027	96 773
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Зносо інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі			
яких підприємств	1030	-	-
яких фізичних осіб	1035	-	-
Довгострокові дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	3 902
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені ліквідаційні витрати	1060	-	-
Заставні кошти у контрагентів та гарантовані зобов'язання банківських фондів	1065	-	-
Інші відстрочені активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1098	419 287	437 030
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	518 678	595 166
Виробничі запаси	1101	183 899	226 603
Незавершене виробництво	1102	81 291	79 973
Готові продукти	1103	246 175	288 416
Товари	1104	113	174
Готові біологічні активи	1110	-	-
Дивиденди на розрахунок	1115	-	-
Внески співвласників	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товарами, роботами, послугами	1125	242 660	203 704
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за ліквідаційними			
з підприємств	1130	46 421	11 032
у тому числі з податку на прибуток	1136	133 934	163 983
з фізичних осіб	1138	32 490	37 390
Дебіторська заборгованість за розрахунками з дочірніми підприємствами	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з внутрішніми підрозділами	1145	-	-
інше готових дебіторська заборгованість	1155	2 284	3 296
Ліквідні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1163	424 332	397 024
Готівка	1166	5	13
Резерви в банках	1167	424 347	397 011
Витрати майбутніх періодів	1170	35	8
Частка в підприємстві у складі розрахунку	1180	-	-
у тому числі з:	1181	-	-
розрахунку довгострокових засобів/активів			
розрахунку збитків або розрахунку збиткових витрат	1182	-	-

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАПОРІЗЬКИЙ ТИТАНО-МАГНІСВИЙ КОМБІНАТ"	Дати (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	ЗАПОРІЗЬКА	за ЄДРПОУ	2018 01 01 38983006
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	2310136600
Вид економічної діяльності	Виробництво інших кольорових металів	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників	3 285	за КВЕД	24.45
Адреса, телефон	вулиця ТЕПЛИЧНА, буд. 18, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69600	0612898365	
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	91	1 640
первісна вартість	1001	1 408	2 673
накопичена амортизація	1002	1 317	1 033
Незвершені капітальні інвестиції	1005	84 365	120 552
Основні засоби	1010	348 662	340 776
первісна вартість	1011	445 455	474 273
знос	1012	96 793	133 497
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	3 902	3 819
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	437 020	466 787
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	595 166	568 543
Виробничі запаси	1101	226 603	291 051
Незвершене виробництво	1102	79 973	130 435
Готова продукція	1103	288 416	146 999
Товари	1104	174	58
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переотрашування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	203 290	253 823
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	11 069	18 197
з бюджетом	1135	163 075	135 915
у тому числі з податку на прибуток	1136	37 660	35 944
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 296	597
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	397 824	382 469
Готівка	1166	13	7
Рахунки в банках	1167	397 811	382 462
Витрати майбутніх періодів	1170	8	87
Частка переотрашування у отрахових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Додаток 1
до Національного балансу (світлоарту)
бухгалтерського обліку 1 "Звітні показники до фінансової звітності"

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАКОРІЗЬКА ТИТАНО-МАГНІЄВА КОМІНАТА"** Дата (рік, місяць) **2019 07**

Територія **ЗАПОРІЗЬКА** за ЄДРПОУ **38983006**

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженим відповідальністю** за КОДТУУ **2310136600**

Вид економічної діяльності **Виробництво інших кольорових металів** за КОСРВГ **240**

Середня кількість працівників **3 379** за КВЕД **24.45**

Адреса, телефон **вулиця ТИТЛІНЧНА, буд. 18, Запорізький р-н, м. ЗАПОРІЗЬКА, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69600** 0612893655

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники звіту показують в гривнях з копійками)

Складено (зроблено компанією "ч" у ліквідній кінстанції):
за періодом (оперативний) бухгалтерського обліку V
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
31 грудня 2019 р.

Форм №1 Бил до ДКУ/1 1801001

А К Т И В	Код підлас	На початок звітного періоду	
		3	4
I	2		
I. Нематеріальні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 640	240
патенти	1001	2 673	5 282
висококваліфіковані кадри	1002	1 033	5 042
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005	120 552	141 833
Освоєні зобов'язання	1010	40 804	354 359
патенти	1011	474 273	526 640
заводи	1012	133 469	172 281
Інвестиційні марування	1015	-	-
Періодична вартість інвестиційної маруваності	1016	-	-
Знач інвестиційної маруваності	0117	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Періодична вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичення амортизації довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
акції об'єктованості за методикою участі в капіталі	1030	-	-
акції підприємств	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відтворені валютні активи	1045	3 819	63 611
Гудвіл	1050	-	-
Відтворені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих управлінських резервах фондів	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	466 815	568 043
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	348 543	476 426
Виробничі запаси	1101	291 031	258 193
Готові виробництва	1102	130 335	137 414
Готівка в кассі	1103	148 999	80 766
Товари	1104	58	3
Почасові біологічні активи	1110	-	-
Довгострокові розрахунки	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товарами, роботами, послугами	1125	251 511	236 394
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими векселями	1130	18 197	30 094
з бюджетом	1135	144 312	127 036
у тому числі з відлітку на прибуток	1136	44 101	8 131
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нерезидентних компаній	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточна дебіторська заборгованість	1155	161 287	982
Почасові фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	382 469	382 030
Готівка	1166	7	11
Рахунки в банках	1167	382 462	382 019
Витрати майбутніх періодів	1170	87	131
Частка переоцінки у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Щорічне Товариство з обмеженою відповідальністю "ЗАКАРПАТСЬКИЙ ТИТАНО-МАГНІЄВИЙ КОМБІНАТ" (підприємство)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ 2017 01 01 38983006
	Рік 2016	Форма №2 Код за ДКУД 1801803

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2016 р.

I ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код радян	За звітний період	За аналогічний період позапрошлого року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	985 950	1 020 608
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховувальня	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховувачів у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(909 283)	(797 472)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	76 667	223 136
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховувачів в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	85 485	246 258
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(111 261)	(75 180)
Витрати на збут	2150	(9 741)	(7 454)
Інші операційні витрати	2180	(143 784)	(225 238)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	161 522
збиток	2195	(102 634)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	69 803	23 700
Інші доходи	2240	60 725	12 917
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(26 452)	(61 646)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАПОРІЗЬКИЙ ТИТАНО-МАГНІЄВИЙ КОМБІНАТ" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за СДРІГОУ	КОДИ		
			2018	01	01
			38983006		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2017 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 383 833	985 950
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 260 078)	(909 283)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	123 755	76 667
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	63 876	85 124
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(133 361)	(111 261)
Витрати на збут	2150	(21 692)	(9 741)
Інші операційні витрати	2180	(91 441)	(143 784)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(58 863)	(102 995)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	65 573	69 803
Інші доходи	2240	12 458	60 725
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(14 778)	(26 438)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"ЗАПОРІЗЬКИЙ ТИТАНО-МАГНІСНИЙ КОМБІНАТ"**
(повністю)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ
2019 01 01

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код радика	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 517 194	1 383 833
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 531 101)	(1 260 078)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	123 755
збиток	2095	(13 907)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	72 841	63 272
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю		-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(166 317)	(133 361)
Витрати на збут	2150	(22 943)	(21 692)
Інші операційні витрати	2180	(775 885)	(91 485)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю		-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(906 211)	(59 511)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	54 969	65 573
Інші доходи	2240	16 933	12 458
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги		-	-
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(12 290)	(14 778)
Прибуток (збиток) від операційної діяльності на монетарні статті	2275	-	-

1.

План рахунків ТОВ ЗТМК

Рядок код	Найменування рахунку	Рядок Субрахунок	Найменування субрахунку
1	2	3	4
Клас 0. Забалансові рахунки			
01	Орендовані необоротні активи	01	Орендовані необоротні активи
02	Активи на відповідальному зберіганні	02	Активи на відповідальному зберіганні
		021	Устаткування, прийняте для звання
		022	Матеріали, прийняті для переробки
		023	Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні
		0231	Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні
		0232	Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні (моб. резерв)
		0233	Матеріальні цінності на тимчасовому зберіганні
		0235	Напівафабрикати з довільною сировиною
		0236	Продукція з довільною сировиною
		0237	Необоротні активи на відповідальному зберіганні
		024	024
		025	Майно в довіреному управлінні
		025	Путівки ФСС+ТНП
05	Гарантії та забезпечення надані	05	Гарантії та забезпечення надані
06	Гарантії і забезпечення отримані	06	Гарантії і забезпечення отримані
07	Списані активи	07	Списані активи
			Невідшкодовані нестачі і втрати від неуплати цінностей
		0721	ГТМД
		0722	Невідшкодовані нестачі і втрати від неуплати цінностей (ОЗ)
		0723	Невідшкодовані нестачі і втрати від неуплати цінностей
		0724	Невідшкодовані нестачі і втрати від неуплати цінностей
		0724	(ІнвД)
08	Баланс суворого обліку	08	Баланс суворого обліку
09	Амортизаційні відрахування	09	Амортизаційні відрахування
M	Малюнки і відшкодування предметів в експлуатації	M1	Списання і списання, зміна ціни
		M2	Інструмент
		M3	Займе обладнання
		M4	Інвентар
Клас 1. Необоротні активи			
10	Основні засоби	100	Інвестиційна нерухомість
		101	Земельні ділянки
		102	Капітальні витрати на гродиміююю землю
		103	Будівля та споруди
		1030	Будівля та споруди
		1031	Тимчасові (не титульні) споруди
		104	Машини та обладнання
		1041	Машини та обладнання (гр. 2)
		1042	Машини та обладнання (гр. 3)
		105	Транспортні засоби
		106	Інструменти, прилади, інвентар (мобілі)
		1060	Інструменти, прилади, інвентар

ДОДАТОК Б

3623 Розрахунки з іноземними покупцями (продукція)

3622 Розрахунки з іноземними покупцями (матеріали)

3621 Розрахунки з іноземними покупцями (послуги)

37 Розрахунки з різними дебіторами

371) Розрахунки за виданими авансами (в національній валюті)

3711) Розрахунки за виданими авансами за матеріали

37112 Розрахунки за виданими авансами за необоротні активи

Розрахунки за виданими авансами за матеріали (займи
37113 обліковання)

37114 Розрахунки за виданими авансами за послуги

Розрахунки за виданими авансами за матеріали

37115 Реконструкції 2014-2017 (інвест. кошти)

Розрахунки за виданими авансами по капітальним

37116 Реконструкції 2014-2017 (інвест. кошти)

37117 Розрахунки за виданими авансами за послуги

Розрахунки за виданими авансами по капітальним (власні
37118 кошти)

3712) Розрахунки за виданими авансами (в іноземній валюті)

Розрахунки за виданими авансами (в іноземній валюті) за

37121 матеріал

Розрахунки за виданими авансами (в іноземній валюті) за

37122 послуги

37123) Розрахунки за виданими авансами за роботи в іноземній

Розрахунки за виданими авансами (в іноземній валюті) за

37124 необоротні активи

Розрахунки за виданими авансами за матеріали в іноземній

37125 Реконструкції 2014-2017 (інвест. кошти)

Розрахунки за виданими авансами по капітальним в

37126 іноземній- Реконструкції 2014-2017 (інвест. кошти)

3713 Розрахунки за виданими авансами (фіданси)

37131 Розрахунки за виданими авансами (СХМЗ)

37132) Розрахунки за виданими авансами (цех харчування)

37133) Розрахунки за виданими авансами (саніторій-профілакторій)

372) Розрахунки з ідентичними особами

3721) Розрахунки з ідентичними особами в національній валюті

3722) Розрахунки з ідентичними особами в іноземній валюті

Розрахунки з ідентичними особами в інш. валюті (сеси-

3723 итребн)

373) Розрахунки за нарахованими доходами

374) Розрахунки за прістегніими

3741) Розрахунки за прістегніими в національній валюті

3742) Розрахунки за прістегніими в іноземній валюті

375) Розрахунки за відшкодуванням завданних збитків

377) Розрахунки з іншими дебіторами та кредиторами

3771) Розрахунки з іншими дебіторами (інші дебітори ФБ)

3772) Розрахунки з іншими і орендарами (гуртожиток)

3773) Фінансові доходи

3774) Розрахунки з працівниками (без відсотковій частини)

3775) Розрахунки за догочними переведених бухгалтеру (зобов'язання)

3776) Розрахунки з іншими дебіторами (ДОД «Соліс»)

3777) Розрахунки з іншими дебіторами (саніторій-профілакторій)

3778) Розрахунки за банківськими операціями

3779) Розрахунки за операціями прислужники

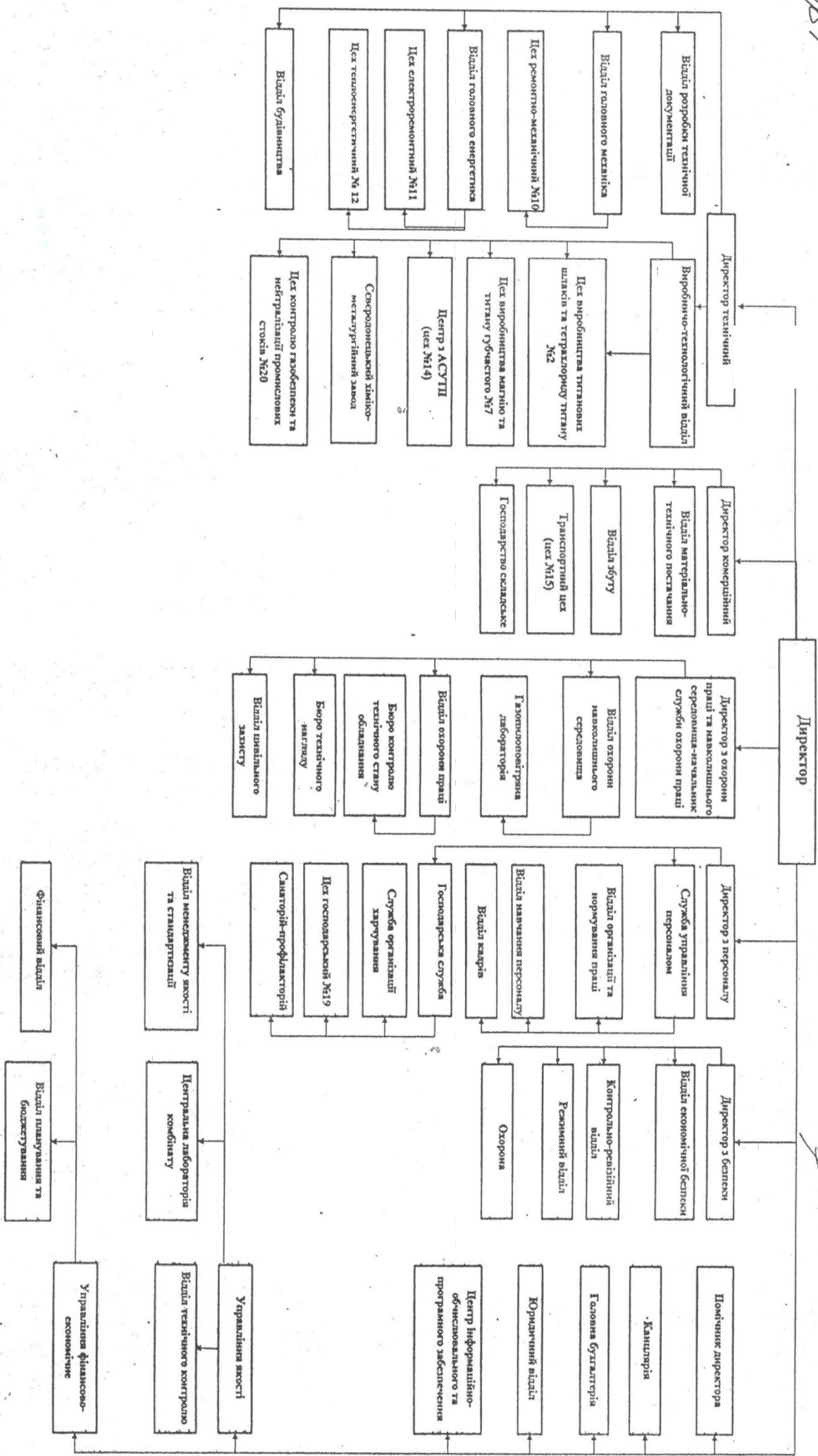
378) Розрахунки з державними цільовими фондами

ПОГОДЖЕНО
Голова профкому
Л.В. Логвинова

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТОВ "ЗІМК" 3.25.01.2021

Додаток 2 до наказу в.о. директора від 24.01.2021 № 65

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора ТОВ "ЗІМК"
С.В. Дубеняков

Директор з персоналу

Ю.Г. Романіченко